

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C4 – BIN1**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 6 oktober 2009

INHOUD

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de uitspraken van de minister over de gevolgen voor het Vlaamse inburgeringsbeleid van het federaal akkoord rond asiel en migratie	3
Met redenen omklede moties	10
Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het ontbreken van regels voor de campagne in het kader van het gemeentelijk referendum betreffende het Lange Wappertracé	10
Met redenen omklede moties	20
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het Strategisch Beleidsplan Openluchtrecreatie van Westtoer	20
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de promotie van rivier- en cruisetourisme	23
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het aandeel van de gemeenten in de saneringsinspanningen van de Belgische overheid	27
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie, Vlaams Volksvertegenwoordiger, aan de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand over de reorganisatie van de brandweer en de aanbevelingen dienaangaande in de omzendbrief van 4 september 2009 houdende richtlijnen voor de opstelling van de gemeentelijke budgetten 2010	30
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gevolgen van het algemene hoofddoekverbod in het GO! voor het inburgeringsbeleid	34

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de uitspraken van de minister over de gevolgen voor het Vlaamse inburgeringsbeleid van het federaal akkoord rond asiel en migratie

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, vanaf 1 september 2009 kunnen mensen zonder papieren een aanvraag tot regularisatie indienen bij de nieuwe tijdelijke cellen. Half september hebt u in een krant gesteld dat de federale regularisatie van illegalen een ‘drama’ is en ‘de samenhang in onze samenleving zal aantasten’. U gaf ter gelegenheid van uw bezoek aan het regularisatiekantoor in zaal Harmonie in Antwerpen uw ongezouten mening over de toevloed van geregulariseerde illegalen en hun familieleden in ons land. U zei: “Zo’n plotse toestroom kunnen we amper opvangen voor de inburgeringcursussen. De federale regering neemt zo’n beslissing zonder rekening te houden met de gevolgen voor ons.”

De gevolgen van de regularisaties zijn niet min. Dat weten we ondertussen. De federale overheid verwacht tussen de 25.000 en de 125.000 aanvragen. Dat zijn enorme aantallen, die ongetwijfeld ook ernstige budgettaire gevolgen zullen hebben, ook voor de Vlaamse overheid. Mijnheer de minister, u spreekt zelf voor Vlaanderen over 10.000 tot 20.000 geregulariseerden. Dat is een minimum, denk ik. Die zullen een inburgeringcursus moeten volgen. U spreekt daarbij over een bedrag van 1.500 euro per geregulariseerde. Een korte berekening leert dat de totale kost voor Vlaanderen van deze extra inburgeringcursussen voor geregulariseerde illegalen minstens 15 miljoen euro zal bedragen. Bij cijfers van 20.000 tot 25.000 illegalen gaat dat naar 30, 35 of 40 miljoen euro.

De regularisatie zal ook grote gevolgen hebben voor andere beleidsdomeinen. Ik denk onder andere aan het woonbeleid. We weten allemaal dat er nu al een groot tekort is aan sociale woningen. We weten dat er op dit moment meer dan 76.000 gezinnen gemiddeld twee jaar wachten op een sociale woning. Een collectieve regularisatie van minimum 10.000 en gemakkelijk 25.000 of meer dossiers zal uiteraard de vraag naar sociale woningen alleen maar doen oplopen, met alle gevolgen van dien.

Uiteraard zal niet alleen Vlaanderen worden geconfronteerd met de ernstige budgettaire gevolgen van dit alles, ook de lokale besturen zullen hierdoor budgettaire problemen ondervinden. Vooral voor de steden zullen die vele regularisaties heel wat implicaties hebben. Ik verwijs hier naar Antwerpen, de stad die ik het beste ken. Een kwart van alle regularisaties uit het verleden gebeurden in Antwerpen. Het Antwerpse college van burgemeester en schepenen liet in mei 2006 al uitschijnen dat een nieuwe regularisatiecampagne alleen al in Antwerpen naar zijn berekening 17.000 nieuwe aanvragen tot gevolg zou hebben.

Maar 17.000 aanvragen betreft natuurlijk niet 17.000 personen. Men gaat ervan uit dat achter ieder aanvraagdossier 1,6 personen schuilgaan. Dan spreken we al over 27.000 personen. Dan hebben we nog de volgimmigratie van 2,5 personen in het kader van de gezinshereniging. Dan komen we alleen al voor Antwerpen op een maximale schatting – overigens door het stadsbestuur gemaakt, meer bepaald door de voorzitter van het OCMW – van, hou u vast, 95.000 personen. Dat voor een stad met op dit ogenblik 450.000 inwoners.

Het OCMW van Antwerpen liet door zijn eigen administratie becijferen wat de impact zou zijn van een dergelijke regularisatie. Als men uitgaat van 17.000 regularisatieaanvragen, zal het OCMW in 2010-2011, op basis van cijfers van de vorige regularisatie van 2000-2001, ongeveer de helft van deze geregulariseerden over de vloer krijgen voor steunaanvragen. De Antwerpse OCMW-voorzitter zegt, om alleen dat al te kunnen opvangen, rekening te houden met de aanwerving van veertig maatschappelijk werkers. Dat betekent voor het Antwerpse

OCMW alleen al voor personeel een meerkost van 4000 euro per maatschappelijk werker per maand of 1.920.000 miljoen euro per jaar. Dan hebben we het nog niet gehad over kantoren, informatica en dossierverwerkingskosten.

Ook Gent rekent op een kleine 10.000 geregulariseerden. Andere steden rekenen op minder grote aantallen.

De Antwerpse burgemeester Patrick Janssens, wiens partij op het federale niveau deel uitmaakt van de oppositie – bij vorige regularisaties hebben we hem niet gehoord –, zei nu, onder andere in de krant: “De federale regering neemt beslissingen zonder stil te staan bij de gevolgen.”

Mijnheer de minister, uw eigen adjunct-kabinetschef heeft eind september ook al zwaar uitgehaald, ik denk in Het Nieuwsblad. Hij zei: “Het is de fout van CD&V en Open Vld die deze regularisatieperiode door de strot van de Vlamingen hebben geduwd zonder dat de publieke opinie daar om heeft gevraagd. Dat werd pas in juni beslist en in september was het al zover. Gemeentebesturen en OCMW’s waren er helemaal niet klaar voor.” Ik hoop dat dat betreft hier dus niet nog meer argumenten aan te halen. U bent het hierover helemaal met mij eens.

Aanklagen alleen volstaat natuurlijk niet. De vraag rijst wat u, als toezichhoudende overheid, waarvan ik aanneem dat u deze bezorgdheid deelt, van plan bent. Zult u naar de steden en gemeenten enig initiatief nemen? Het gaat dan wat u als minister betreft niet over de centen, maar de ergste financiële nood moet toch worden gelenigd.

Het tweede deel van mijn interpretatie gaat over uw uitspraken over het inburgeringsbeleid naar aanleiding van uw bezoek aan het tijdelijke regularisatieloket in Antwerpen. U zei toen, naar aanleiding van de regularisatie, dat u het inburgeringsbeleid wilt verscherpen. U had het onder meer over een test waarbij de inburgeraar zijn opgedane kennis moet bewijzen. U zei dat de geslaagden een certificaat moeten krijgen dat aantoont dat de persoon geslaagd is voor de cursus Maatschappelijke Oriëntatie en 240 lessen Nederlands heeft afgewerkt. Voor u moet dat een soort kwaliteitslabel worden waarmee nieuwe Vlamingen gemakkelijker werk zullen vinden.

Dat is allemaal leuk, maar de finaliteit van zo’n test moet niet enkel het vinden van werk zijn, maar moet vooral dienen om te bewijzen dat men daadwerkelijk geslaagd is voor de test over de gevolgde cursus, en dat moet worden gekoppeld aan de verblijfsvergunning. Ik weet wel dat u daarover niets te zeggen hebt, maar u kunt daarover toch ten minste met de federale overheid overleggen en de intentie uiten dat u daar een voorstander van bent. Zo niet zijn die testen natuurlijk erg vrijblijvend en weinig concreet.

De vraag kan worden gesteld of de maatregelen die u aankondigt veel effect zullen hebben. In 2006 waren er 31.000 nieuwe migranten in Vlaanderen; in 2007 27.000. In 2006 zijn 3860 inburgeringsattesten uitgereikt; in 2007 4788. Dat staat in schril contrast met de totale hoeveelheid nieuwe migranten; het is niet veel meer dan een druppel op een hete plaat. Ongeveer 10 tot 15 percent van de migranten verwerft daadwerkelijk het attest.

Terwijl de vorige Vlaamse Regering de intentie heeft geuit dat de betrokken allochtonen niet alleen een inspanningsverbintenis moeten aangaan maar ook een resultaatsverbintenis, dan hoor ik dat vandaag te weinig zeggen. In het Vlaams regeerakkoord staat er enkel iets over een inspanningsverbintenis, niet over een resultaatsverbintenis. Dat baart me zorgen. Er is duidelijkheid nodig. U had het in Antwerpen over een verstrenging, maar over een resultaatsverbintenis horen we niets.

Een bijkomend aspect waar ik zeker nog wil op terugkomen, is de kostprijs, en de waarborg die de betrokken inburgeraars naar mijn bescheiden mening zouden moeten betalen. Het zijn moeilijke tijden. Veel budgetten krimpen, maar het budget voor inburgering gaat omhoog. Toch is men blijkbaar niet echt van plan om het desbetreffende decreet uit te voeren. In het

decreet staat de intentie dat inburgeraars de kostprijs van de inburgering zouden moeten betalen. U zegt zelf dat het om 1.500 euro gaat. Het totaalbedrag is dus hoog, zeker als men er rekening mee houdt dat er het komende jaar vele duizenden zullen bijkomen. Is het dan niet logisch dat de inburgeraars voor hun eigen inburgering betalen?

Een waarborg ligt ook voor de hand. In het decreet staat dat vermeld: vooraleer de inburgeringstrajecten van start gaan, moeten de deelnemers een waarborg betalen. Als ze afhaken of niet slagen, dan zijn ze de vooraf gestorte waarborg kwijt. Ook in dat verband verneem ik graag wat uw standpunt is.

Mijnheer de minister, kunt u wat meer toelichting geven over uw uitspraken naar aanleiding van het regularisatieakkoord? Hebt u in het Overlegcomité of elders over de gang van zaken bij de federale regering geprotesteerd? Uitspraken in de media volstaan natuurlijk niet voor een minister. Wat hebt u daadwerkelijk ten aanzien van de federale regering ondernomen?

Hebt u al een raming gemaakt van de budgettaire impact van het regulariseringsverhaal voor de Vlaamse overheid? Ik heb het dan over de concrete gevolgen voor het inburgeringsbeleid, maar ook over de gevolgen op korte termijn voor het woonbeleid in Vlaanderen. Welke stappen zijn er ondernomen ten aanzien van de lokale besturen en de OCMW's? Want ook daar wringt het financiële schoentje.

Ere wie ere toekomt: LDD heeft hierover een voorstel van resolutie ingediend. Maar toch alvast dit vraagje: omdat u het toch niet eens bent met de gang van zaken op het federale niveau, vraag ik me af of u als Vlaams minister of Vlaamse Regering overweegt een belangenconflict in te dienen en de federale omzendbrief ter discussie te stellen. Of vindt u dat niet nuttig, zoals uw partijvoorzitter dat in de plenaire vergadering al heeft gezegd?

Overweegt u om inzake de verplichte inburgering alsnog een resultaatsverbintenis in te voeren? Erkent u dat het aantal nieuwkomers dat de afgelopen jaren een attest behaalde toch wel bijzonder klein is, afgemeten aan het totale aantal nieuwe migranten? Hoe gaat u daaraan remediëren? Wat de kostprijs betreft, bent u bereid om nieuwe inburgeraars een voorschot of waarborg te laten storten vooraleer ze aan de cursus beginnen en hen ook de kostprijs van de inburgering zelf te laten betalen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heet u allemaal welkom in deze commissie en hoop in de komende periode goed met u te kunnen samenwerken. Mijn bevoegdheden zullen zeker aanleiding geven tot heel wat opmerkingen, vragen en interpellaties.

Mijnheer Dewinter, u hebt een heel breed palet van problemen geschetst. Over sommige zaken heb ik het al uitgebreid in de media gehad, en dat ga ik hier niet herhalen. Ik denk onder meer aan de kostprijs. U stelt ook bijkomende vragen. Sommige punten van mijn beleid zal ik hier als een primeur brengen. Ik kan echter niet in detail treden over sommige punten die het voorwerp uitmaken van nieuw beleid. Het regeerakkoord wordt uitgewerkt in de beleidsnota, en daar zult u te gepasten tijde kennis van kunnen nemen.

U vraagt welke actie ik onderneem betreffende de financiering van de steden en gemeenten tengevolge van het federale akkoord rond asiel en migratie. U weet dat de Vlaamse overheid niet instaat voor deze financiering. Dat betekent niet dat ik de zorgen van de steden en gemeenten niet deel. Er zijn heel wat steden en gemeenten die met hun zorgen naar de federale overheid zijn gestapt om aan te kaarten dat zij de weerslag ondervinden van de maatregelen betreffende de leefloonproblematiek, de huisvestingsproblematiek, de Nederlandse taallessen of de activeringstrajecten voor nieuw-geregulariseerden.

Er is ook een samenwerkingsprotocol tussen de Vlaamse overheid en de VVSG afgesloten waarin de doorverwijzing van OCMW-cliënten naar het onthaalbureau voor een primair inburgeringstraject wordt geregeld. Voor deze problematiek is er geen rechtstreekse financiële band met Vlaanderen. Dat betekent niet dat deze problemen niet groot zouden zijn, zeker in

een stad als Antwerpen. Ik heb daarover contact gehad met de voorzitter van het OCMW. Zij voorspelde dat er een vrij grote instroom van geregulariseerden op gang zou komen, met in de nasleep daarvan de instroom tengevolge van gezinshereniging en gezinsvorming. Ik kom er straks op terug.

Het is moeilijk om op dit moment een budgettaire inschatting te maken van de inburgering. We weten nog niet om hoeveel geregulariseerden het gaat. Niemand kan dat voorspellen. We kennen wel de gemiddelde kostprijs van een inburgeringstraject, namelijk 1.500 euro. De kostprijs ligt iets hoger voor het provinciale dan voor het stedelijke traject. Van zodra we het aantal inburgeraars kennen, weten we hoeveel de totale kostprijs zal bedragen. Er zijn op dit moment nog te veel onbekenden in het spel om dat exact in te schatten. We gaan ervan uit dat heel wat geregulariseerden geen inburgeringscursus moeten volgen omdat ze een arbeidscontract hebben of omdat ze onder de regeling vallen van de regularisatie gezien hun lange verblijfsduur of lokale inbedding.

Ik heb op het terrein kunnen vaststellen dat heel wat mensen al Nederlands spreken omdat ze hier de facto al een heel aantal jaren verblijven. Het aantal geregulariseerden zal dus niet gelijk zijn aan het aantal mensen dat een inburgeringscursus zal moeten volgen. Ik heb ervoor gezorgd dat het budget voor de inburgering stijgt. U zult dat vernemen als de cijfers van de begroting bekend zullen worden gemaakt. Dat budget moet kunnen voorzien in de bijkomende noden van de onthaalbureaus in de loop van 2010.

U hebt heel wat bijkomende vragen gesteld die straks het voorwerp van debat zullen uitmaken. Het derde aspect van uw vraag betreft het belangenconflict. Het lijkt de regering niet gepast om hiertegen een belangenconflict in te roepen. De weerslag ervan zou nog groter zijn en leiden tot een verlenging van de duur waardoor nog meer mensen zich kunnen aanmelden. Dat zou nog een grotere impact hebben op onder meer de kostprijs.

Bovendien gaat het hier om een structureel probleem. Het zit hem niet in de aard van de regularisatie, want de meeste mensen verblijven hier al lang, of in het feit dat nu een groot aantal mensen boven water komen. Deze laatsten hebben dikwijls al werk, al is dat vaak in het zwarte circuit. Het probleem zit hem in het feit dat het om een collectieve regularisatie gaat. Er komt dus een grote massa mensen bij, met alle gevolgen van dien.

Het grote probleem ligt echter bij de federale wetgeving. Dat wordt mij ook door de mensen op het terrein meegedeeld. Zolang daar geen oplossing voor komt, blijft het in Vlaanderen dweilen met de kraan open. In België hebben we immers een van de meest liberale wetgevingen van Europa inzake gezinshereniging en gezinsvorming. We stellen ook geen integratievoorwaarden voor het verkrijgen van de nationaliteit en zo meer. Ik ben blij te vernemen dat de federale premier deze problematiek ter harte zal nemen en er werk van zal maken.

Nu al zijn er door de regularisatie in Europa routes naar België ontstaan en komen er mensen ons land binnen via gezinshereniging of gezinsvorming. In andere landen worden voorwaarden gesteld voor gezinshereniging, onder meer op het vlak van het inkomen. Er kunnen niet zomaar grote aantallen mensen in de opwaartse of neergaande lijn ons land worden binnengebracht zonder te bewijzen dat in hun levensonderhoud kan worden voorzien. Andere landen stellen voorwaarden voor gezinsvorming of huwelijk. Bij ons is dat aspect niet wettelijk geregeld. Dat is precies het structurele probleem. Er komt dus een bijkomende instroom op gang die voor een vermenigvuldiging van het aantal instromers zorgt. Daar zit de knoop. Een belangenconflict biedt daarvoor geen oplossing, de termijn wordt alleen maar langer en de problematiek alleen maar groter.

Individuele regularisatie zou hoogstwaarschijnlijk leiden tot succes als kan worden bewezen dat deze mensen hier al jaren verblijven. In Vlaanderen is aan deze voorwaarden voor een groot aantal mensen zeker voldaan omwille van de lange tijd die zij hier al hebben doorgebracht zonder dat er een uitspraak is gevallen over hun zaak. Dat moet echter aan de hand van de juiste criteria zorgvuldig worden beoordeeld.

Er is dus een dubbel probleem, de plotse eenmalige instroom, en voorts vooral het effect van de federale wetgeving betreffende de gezinshereniging en de gezinsvorming.

Met het laatste punt blik ik even vooruit op wat in de beleidsnota zal staan. Op dit ogenblik bestaat er een verbintenisinspanning voor wie een inburgeringscursus volgt. Er moet 80 procent van de cursus worden gevolgd. Het is mijn bedoeling om aan een tweede traject een resultaatverbintenis te koppelen zodat er een positief effect wordt gesorteerd. Wie ingeburgerd is en daar extra inspanningen voor levert, moet daarvan een effect ondervinden. We moeten deze mensen in de arbeidsmarkt trachten te integreren en ze bij het maatschappelijke leven te betrekken.

Ik heb daarover met alle actoren al vergaderd: de SERV, de VDAB, UNIZO, Voka en de verenigde verenigingen. We hebben nagegaan wat kan worden gedaan voor de mensen die een certificaat hebben gehaald. Aan de inspanningverbintenis die een certificaat oplevert wil ik een resultaatverbintenis hechten. Deze mensen moeten gehonoreerd worden. Nu is het al zo dat 80 à 85 procent van de mensen ook een tweede cursus van 120 uren volgt zonder dat daar een resultaat wordt aan verbonden. Wij hebben als samenleving ook plichten ten aanzien van deze mensen en we moeten nagaan of we hun inspanningen niet kunnen valoriseren. Hier loop ik wat vooruit op wat in de beleidsnota wordt uitgewerkt. Voor verdere details verwijs ik naar de beleidsnota zelf.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, u komt niet veel verder dan alweer een aanklacht van de huidige situatie zonder er concrete maatregelen aan te verbinden. De enige maatregel die ik vandaag concreet heb gehoord, is dat u het budget voor inburgering zult verhogen. Hoeveel blijft echter onduidelijk. Ik had dat graag van u vernomen. Daarover is toch zeker al onderhandeld binnen de regering. Kunt u me dus vertellen met hoeveel het budget voor inburgering zal stijgen? Dat is namelijk het enige concrete punt.

Voor de rest zijn het woorden in de wind. Leuk en interessant om in de pers de indruk te wekken dat u met de spierballen rolt. In de praktijk leidt dit alleen maar tot gebakken lucht, en niet veel meer.

De inspanningverbintenis waar u het over hebt zal, zo stelt u, worden omgezet in een resultaatverbintenis. Dat is dan voor de overheid, maar niet voor de inburgeraar. De overheid verbindt er zich immers toe om als de inburgeraar een tweede traject volgt, een extra attest in het kader van mogelijke tewerkstelling uit te schrijven. Waar is de resultaatverbintenis voor de betrokken inburgeraar? Daarover hoor ik niets.

Ik denk dat u het momentum aan het missen bent. Vandaag wordt in Hertoginnedal opnieuw druk gediscussieerd over de federale wetgeving inzake gezinshereniging, asiel en de snel-Belgwet. De Vlaamse Regering moet trachten daar op te wegen. De schizofrenie waarbij de inburgering een Vlaamse bevoegdheid is en alle andere wetgeving en beleid een federale bevoegdheid, alsof beide niets met elkaar gemeen hebben, kan toch niet blijven duren.

Het verwondert mij dan ook dat u niet van het moment gebruik maakt om op zijn minst namens de Vlaamse Regering een memorandum aan de federale regering over te maken, of er desnoods een punt van te maken op het Overlegcomité of als ultiem wapen naar het belangenconflict grijpt om duidelijk te maken dat de regularisatie niet kan en dat inburgering gekoppeld moet worden aan een aantal maatregelen die op het federale niveau moeten worden genomen. In het andere geval blijft het hele inburgeringsbeleid niet meer dan dweilen met de kraan open.

Wat het regularisatiedossier betreft, danst u van het ene been op het andere. U blaast koud en warm tegelijk. U maakt er een evenwichtsoefening van. U zit samen in een regering met op zijn minst een partij die op het federale niveau de regularisatie heeft doorgedruwd. Hier moet u toch wat kritiek geven, zonder dat in regeringsdaden te moeten omzetten. Dat is niet ge-

makkelijk, dat besef ik wel. Maar het maakt het ons als oppositie wel gemakkelijk om uw beleidsdaden in te schatten. Eerlijk gezegd, er komt niet veel uit de bus. U zegt dat de regulering een schande is en dat u nooit betrokken bent geweest bij de besluitvorming en dat u de gevolgen moet dragen en dat niemand met u heeft overlegd. Maar als het er echt op aankomt, bijvoorbeeld om op zijn minst bijvoorbeeld bij de VDAB ervoor te zorgen dat men niet zomaar op eenvoudig vertoon en zonder enige verdere consequentie een attest van werkwilgheid overhandigd krijgt, dan doet de Vlaamse Regering niets. Dan handelt ze slaafs, zoals dat is gevraagd door de federale overheid. Ik heb daarover vorige week in de plenaire zitting een vraag gesteld.

Dat bezorgt mij een gemengd gevoel. Mijnheer de minister, aan de ene kant hebt u kritiek maar aan de andere kant blijft u, als het er echt op aankomt, bij de pakken zitten en doet u helemaal niets: geen memorandum aan de federale regering, geen enkel schot voor de boeg, geen enkel concreet initiatief, zelfs niet wanneer dat kan zoals bij het fameuze attest van werkwilgheid dat wordt afgeleverd door de VDAB, geen enkele intentie om de inburgeraars zelf de inburgeringstrajecten te laten betalen, zoals nochtans in het decreet stond, ook geen waarborg die moet worden betaald, geen echte resultaatsverbintenis, enkel een resultaatsverbintenis voor de overheid.

Mijnheer de minister, u hebt de voorbije dagen woorden in de wind uitgesproken, enkel en alleen bedoeld om te stroken met de partijpolitieke agenda van de N-VA, maar zeker niet bedoeld om te wegen op het beleid. Dat bewijst uw antwoord vandaag ten overvloede. Mevrouw de voorzitter, wij zullen dan ook een motie indienen waarin wij nogmaals onze verzuchtingen zullen bundelen en waarbij de andere partijen de kans krijgen om zich daarover tijdens de plenaire zitting uit te spreken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Dewinter, u zegt dat het woorden in de wind zijn en dat ik geen schot voor de boeg geef, en anderzijds verwijt u mij dat ik een schot voor de boeg heb gegeven. Wat is het nu eigenlijk? Ik heb heel duidelijk publiekelijk een schot voor de boeg gegeven. Ik zie dat de federale regering zich vandaag beraadt over die maatregel. U weet heel goed dat er op federaal niveau heel grote discrepanties bestaan tussen wat de Vlamingen willen en wat de Franstaligen willen. Ik zie tot mijn genoegen dat ook aan Franstalige kant het debat schuchter gevoerd wordt, maar dat gebeurt veel te laat en veel te weinig. Ik heb daarover destijds als Kamerlid heel boeiende debatten gevoerd met Waalse Kamerleden. Die zitten op een totaal ander denkspoor: zij gaan niet mee met de inburgerings- en integratiegedachte, die hier in Vlaanderen toch wel algemeen aanvaard wordt.

U zegt dat wij geen maatregelen nemen. Ik ben het daar niet mee eens. Ik zal niet alleen de budgetten voor inburgering verhogen. De tabellen moeten nog gedrukt worden, ik zal daar nu niet in detail op ingaan. Het is ook mijn bedoeling om het inburgeringsbeleid aan te scherpen.

U lacht een beetje met het certificaat dat zal worden verleend. U zegt dat de resultaatsverbintenis enkel voor de overheid geldt. Als het alleen maar dat zou zijn, dan doe ik het niet, natuurlijk. Ik wil dat die mensen kansen krijgen in de samenleving, en ik wil dat de samenleving dat honoreert. Wij zullen proberen na te gaan of die mensen, als ze een inspanning hebben geleverd, beter aan werk kunnen geraken. U kent de werkloosheidsproblematiek bij allochtonen. Telkens opnieuw is het probleem: taalverwerving, taalverwerving, taalverwerving. Ik heb gevraagd aan de SERV, de VDAB, Voka en UNIZO, die allemaal heel bereid zijn om daarover mee samen te gaan denken, en aan de Verenigde Verenigingen om met ons samen te werken en na te gaan hoe we dat kunnen valoriseren.

Wij hebben in Vlaanderen een behoorlijk inburgeringsbeleid. Ik ben er mij van bewust dat het beter kan. Veel kan beter in dit land, waarom zou dit niet beter kunnen? Ik zal daartoe pogingen ondernemen. Wat wij veel te weinig doen, is nagaan, na het inburgeringstraject, hoe die mensen effectief in de samenleving kunnen worden opgenomen. Dat is een taak voor het

verenigingsleven, de sportwereld, ouderverenigingen, de arbeidsmarkt. Die mensen een resultaat laten behalen en een test laten afleggen maar voor het overige zeggen dat ze hun plan kunnen trekken en dat dit niets waard is, is natuurlijk niet stimulerend. Ik probeer te zoeken naar mogelijkheden om daar positieve effecten aan te verlenen. U zult dat allemaal uitvoerig kunnen lezen in de beleidsnota over mijn inburgeringsbeleid. Ik probeer daar een aantal extra stappen bij te zetten.

Ik bezocht gisteren het Huis van het Nederlands in Brussel. Ik heb daar tot mijn verrassing vastgesteld dat in Brussel 15.000 mensen zich aanmelden om Nederlands te leren. Zij doen dat zonder enige verplichting. Als je vraagt naar hun motieven, dan blijkt dat heel veel onder hen dat doen om op de arbeidsmarkt binnen te geraken.

Vlaanderen voert een goed beleid. Het kan beter en er kunnen meer middelen zijn, we kunnen verfijnen, we kunnen lessen trekken uit wat gebeurt, we kunnen structureler werken. Die Huizen van het Nederlands hebben elk op zich heel goede projecten, maar die moeten misschien structureler worden gemaakt. Wij moeten in die lijn doorgaan en ervoor zorgen dat we dat beleid nog verder uitbouwen, zodat er meer kansen zijn voor iedereen en spanningen in de samenleving op dat vlak verminderen.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mevrouw de voorzitter, ik neem akte van het antwoord van de minister. Wij hebben allemaal geprobeerd om goed te luisteren - ik heb dat toch zeker gedaan. Ik heb gehoord en begrepen wat de minister heeft gezegd. Ik heb de indruk dat de heer Dewinter alleen maar wil horen wat hij wil horen. Wat er gebeurt, is volgens hem verwaarloosbaar en onvoldoende.

Maar ik wil toch wel eens onderstrepen dat er tien jaar geleden in Vlaanderen helemaal geen sprake was van inburgering en inburgeringsbeleid en dat het nu de derde opeenvolgende regering is die probeert daarvoor werkelijk een beleid uit te tekenen. Telkens reiken de ambities en de doelstellingen iets verder. Ook deze minister en deze meerderheid hebben die ambitie. Het is een proces dat moeizaam, met vallen en opstaan, verloopt. Zowel de overheid, de inburgeraars als de volledige samenleving leveren inspanningen en die leiden inderdaad tot resultaten.

De heer Dewinter probeert bij de minister antwoorden te ontlokken die vooruitlopen op de begroting en de beleidsnota. Ik begrijp dat: mocht ik in de oppositie zitten, ik zou het ook doen. Maar laat ons de dingen afwachten en allemaal op tijd behandelen. Wij zullen ook, namens de meerderheid, een motie indienen.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, het signaal dat u geeft, zal het omgekeerde effect hebben. Ten aanzien van de nu toestromende, te regulariseren illegalen, en binnenkort ook van hun familieleden en dergelijke meer, die hen via de gezinshereniging en de volgmigratie zullen vervoegen, is het signaal niet: “Kom niet naar Vlaanderen” of “Blijf hier weg” of “Sorry, maar hier is geen plaats voor u”. Het signaal is: “Kom maar af, we zullen alles doen wat in onze mogelijkheden ligt om u hier alle faciliteiten te geven die noodzakelijk zijn om uw verdere leven hier te kunnen doorbrengen.”

Het enige wat we hier horen, is: “We gaan het budget voor inburgering verhogen” en “We gaan ze nog een attest geven waarmee ze vlot aan werk geraken”. Sociale woningen, dat lukt ook nog wel – ik heb u daarover geen woord horen zeggen. Terwijl de maatregelen die u, consequent met uw eigen standpunt, zou moeten nemen, ontradingsmaatregelen zouden moeten zijn. U zou moeten zeggen: “Nu is het genoeg geweest. We gaan u laten betalen voor uw inburgering. We gaan u op voorhand een waarborg vragen voor uw inburgering. Neen, u zult wellicht niet op sociale huisvesting kunnen rekenen want wie er al is, zal als eerste in aanmerking komen. Neen, we geven u geen attest van werkwiligheid bij de VDAB op simpele

afroep.” Dat zouden de maatregelen zijn die er op zijn minst voor kunnen zorgen dat de steeds groter wordende toevloed van illegalen die, op basis van de regularisering, naar Vlaanderen komen, zou worden afgeremd. Dan zou u tenminste op het Vlaamse niveau doen wat het federale niveau helaas niet doet: illegalen ontraden.

Wij weten allemaal dat er, op basis van deze regularisatie, opnieuw duizenden, tienduizenden nieuwe illegalen vanuit Europa en van ver daarbuiten naar ons land zullen komen, in de hoop om binnen x aantal jaren een derde regularisatie te kunnen meemaken en daarvan te kunnen genieten. Die mensen moeten we nu ontraden om naar hier te komen.

Aan de huidige regularisatie kunnen we helaas niet veel meer doen. De omzendbrief is er, de procedure loopt. Maar wat we wel kunnen doen, is een duidelijk signaal geven, een schot voor de boeg van al die nieuwe illegalen die elders in Europa en ver daarbuiten hun valiezen aan het pakken zijn om naar hier te komen. Ik heb het al elders gezegd dat de tamtams roffelen in Afrika en Europa, allemaal met de duidelijke boodschap: “In België, in Vlaanderen, in Antwerpen en Brussel, daar moet je zijn.” U zou een aantal maatregelen en instrumenten kunnen benutten en gebruiken om op zijn minst in het buitenland het signaal te geven dat de federale overheid niet geeft. Maar dat doet u niet. Het enige signaal is: budgetten omhoog en alle hup, nog een attestje erbovenop. Meer komt er niet, met uitzondering van wat verbalisme in de media.

Ik betreur dat, mijnheer de minister. Te meer omdat de dingen die ik hier vertel niet uit het programma van het Vlaams Belang komen maar, bijvoorbeeld, uit het Inburgeringsdecreet waarin ooit werd aangekondigd dat de inburgeraars zouden moeten betalen voor hun cursussen, waarin het idee van de waarborg al opgenomen is, enzovoort. In plaats van dat te doen, doet men opnieuw niets en dat vind ik bijzonder spijtig.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Van Hauthem, door de heer Dehandschutter en door de heer Vereeck werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het ontbreken van regels voor de campagne in het kader van het gemeentelijk referendum betreffende het Lange Wappertracé

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als de sluiting van de ring rond Antwerpen, de Lange Wapper en de organisatie van een referendum daarover een gedeelde bevoegdheid zouden zijn, dan zouden we een belangenconflict kunnen invoeren om ons probleem een beetje te exporteren. Vandaag kan dat niet, want deze onderwerpen zijn een exclusief-Vlaamse bevoegdheid.

Vandaag wil ik niet ingaan op de grond van de zaak, en de vraag of het een tunnel of een viaduct moet worden. Daarover is de afgelopen tijd voldoende gediscussieerd. Ik wil het met u hebben over de toepassing van het gemeentelijk referendum dat in Antwerpen wordt georganiseerd. Deze volksraadpleging is de eerste die wordt georganiseerd op basis van het decreet van 23 januari 2009, artikel 219 en 220. Zo'n initiatief in de grootste stad van Vlaanderen vereist natuurlijk heel wat organisatie en uitvoeringsbesluiten.

Uw voorganger, toenmalig minister Keulen, heeft vlak voor de Vlaamse verkiezingen, op 5 juni, een aantal uitvoeringsbesluiten in het Staatsblad laten publiceren. Ze gingen over de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging. Het ging dan vooral over de inrichting van de kieshekjes, de manier waarop de oproep moet worden gedaan, of en op welke manier een volmacht kan worden gegeven, enzovoort.

De gemeente bepaalt welke vraag er aan de bewoners wordt voorgelegd. Tot zover is alles geregeld. Er blijft echter een grote leemte als het gaat over de informatie aan de bevolking. Wie doet dat? Hoeveel middelen mogen daarvoor door voor- en tegenstanders worden aangewend? Anders dan voor de organisatie van gewone verkiezingen is er niets geregeld.

Nochtans is dat luik het meest gevoelige en het moeilijkste. Dat blijkt ook vandaag. Wie mag de bevolking informeren over de argumenten voor en tegen?

Wat betreft de volksraadpleging over de Oosterweelverbinding is ter zake elke objectiviteit zoek. Enerzijds bekijkt men onder een loep de brochure die de stad Antwerpen met overheidsgeld onder de inwoners verspreid. Men bekijkt zorgvuldig of de argumentaties voor en tegen in evenwicht zijn. Men zegt dat de brochure met overheidsgeld wordt betaald, en dus zo objectief mogelijk moet zijn. Maar anderzijds is het zo dat de BAM – de bouwheer van de Oosterweelverbinding – zonder enige gêne enorm veel geld inzet om campagne voor het viaduct te voeren. Dat gebeurt nochtans ook met belastinggeld. De terughoudendheid die van het stadsbestuur wordt gevraagd om geen kleur te bekennen en objectieve informatie te verspreiden wordt niet vereist als het gaat over de uitgaven van het Vlaamse belastinggeld. Dat geld wordt exclusief ingezet om het Lange Wappertracé te verdedigen.

Uw collega, minister Crevits, verschuilt zich achter dit excuus: “De BAM is een autonoom overheidsbedrijf, ook in zijn communicatie.” Ik ben ooit ook nog minister geweest. Herhaaldelijk heb ik me toen op de tribune van de plenaire vergadering moeten verantwoorden voor campagnes die met belastinggeld door verzelfstandigde organisaties of administraties onder mijn bevoegdheid werden gevoerd. *(Opmerking van de heer Jan Penris)*

Er was bijvoorbeeld de campagne ‘Eerst blabla, dan boemboem’. Ik herinner me ook een campagne om mannen ertoe aan te zetten meer te doen in het huishouden, wat de heer André Denys tot deze historische woorden verleide: “Mijn vrouw doet de kinderen”. Herinnert u zich dat nog? De Handelingen zijn daarover duidelijk: ik ben herhaaldelijk uitleg komen geven over dat soort campagnes die niet naar de zin van het parlement waren. Het argument van minister Crevits houdt dus geen steek. De BAM werkt uitsluitend met overheidsmiddelen, en minister Crevits blijft verantwoordelijk voor de besteding van deze middelen. Als men die overheidsmiddelen telt bij het bedrag van 1 miljoen euro dat Noriant – de aannemer die de Lange Wapper zal bouwen, en dus moeilijk van objectiviteit kan worden verdacht – tegen de campagne aangooit, en er dan ook nog eens de middelen bijvoegt die de Kamer van Koophandel – die natuurlijk niet objectief hoort te zijn – inzet, dan zie je een enorm onevenwicht tussen de mogelijkheden van de voorstanders en de tegenstanders. Elke objectiviteit is dus zoek.

Ik kom nu terecht bij u, bij de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. U bent immers bevoegd voor de uitvoering van het Gemeentedecreet en de goede organisatie van het gemeentelijk referendum. Ik heb daarover een aantal concrete vragen. Kan het dat naar aanleiding van de organisatie van een gemeentelijk referendum één partij gebruikmaakt van overheidsmiddelen om zijn standpunt kracht bij te zetten, terwijl de andere partij niet over deze middelen beschikt? Is de minister bereid om een uitvoeringsbesluit uit te vaardigen in uitvoering van het Gemeentedecreet om de praktische organisatie van volksraadplegingen beter te regelen – wat gebeurd is – maar ook om de objectiviteit van de informatieverstrekking voorafgaand aan het referendum beter te garanderen?

Het heeft natuurlijk weinig zin om vandaag, veertien dagen voor het referendum, nog uitvoeringsbesluiten uit te vaardigen. We moeten besluiten uitvaardigen voor de toekomst. Maar als

bevoegde minister beschikt u over het instrument van de omzendbrief, wat snel kan gaan. We zijn nu nog veertien dagen van het referendum verwijderd.

Dat is echt uit de hand aan het lopen. Alle sereniteit is zoek. Mijnheer de minister, ik doe een beroep op uw gezond verstand om vandaag nog in te grijpen en ervoor te zorgen dat de objectiviteit een beetje terugkeert zodat het referendum op een serieuze manier wordt georganiseerd.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik heb ooit gehoord dat late roepingen de beste predikanten oplevert. Ik ga te weinig naar de mis om dat proefondervindelijk te kunnen vaststellen, maar ik heb vandaag een weinig bezielende preek gehoord van mevrouw Vogels. Ik denk dat de zaak die zij verdedigt, beter verdient. Haar late roeping in dit dossier indachtig had ik meer vuur en enthousiasme verwacht.

Voor zover ik het begrepen heb, ging haar lezing vandaag over de strijd tussen David en Goliath of tussen Brabo en Antigoon. De kleine man of vrouw tegen het systeem, de reus, de instellingen van de staat.

Mevrouw Mieke Vogels: U klinkt soms socialistisch.

De heer Jan Penris: Ik ben soms socialistischer dan u denkt.

Mevrouw Mieke Vogels: In de Bijbel is er meer vreugde over één verloren zoon die terugkeert dan over de zoon die is gebleven.

De heer Jan Penris: Daar wou ik mee eindigen – u bent vooruitziend geweest. We maken een ongelijke strijd mee tussen de gewone Antwerpenaar die met de middelen waarover hij of zij beschikt moet opboksen tegen een bijna publieke instelling, de BAM. De BAM wordt immers gefinancierd door overheidsmiddelen die zomaar 2 miljoen euro in een paar maanden tijd – de exacte cijfers moeten we nog krijgen – kan vrijmaken. De afgelopen jaren heeft de BAM echter nagelaten de Antwerpenaar te informeren. Er zijn vandaag nog altijd Antwerpenaren die geloven dat het om een brug over de Schelde gaat. De vraag is dan ook wat dat communicatiebudget al heeft opgebracht.

De kleine Antwerpenaar moet plakborden gebruiken en de goodwill van een aantal reclamemakers. Hij moet het opnemen tegen mensen die over alle kranten kunnen beschikken, de lokale televisiestations en nog veel meer. Wij als oppositiepartij zijn het gewoon dat wij met ongelijke middelen moeten strijden, maar de Antwerpenaar niet.

Ik weet, mijnheer de minister, dat de decreetgeving een lacune vertoont. De decreetgever heeft daar nooit in voorzien, misschien niet kunnen in voorzien. Een grote Antigoon of Goliath die het met overheidsmiddelen opneemt tegen een kleine Brabo of David. Het is niet omdat de decreetgever in niets heeft voorzien dat we geen elementen uit het natuurrecht naar voren mogen schuiven.

Ik denk dat de principes van goed bestuur rechtvaardigen dat u vandaag hierin tussenbeide komt. Iedereen moet in een zo fundamenteel debat met gelijke wapens kunnen aantreden. Ik weet dat u misschien niet over alle middelen beschikt, maar wij lanceren een oproep om de middelen te gebruiken waarover u kunt beschikken. Een kleine omzendbrief zou al corrigerend kunnen werken. Als politieke partijen zijn wij allemaal gebonden aan regels als het op verkiezingsuitgaven aankomt. Ik zou niet willen dat parastatale instellingen of staatsinstellingen meer mogen dan wij.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik ben een geboren en getogen Sint-Niklazenaar. Wie de geschiedenis van het Waasland wat kent, herinnert zich ongetwijfeld dat wij in 1998 werden opgeroepen om deel te nemen aan een volksraadpleging over het toenmalige Plan 2000, de bouw van een ondergrondse parkeergarage onder de Grote Markt te Sint Niklaas. Wij hebben

daar toen ook homerische discussies over gevoerd, vooreerst binnen de meerderheid, die toen was samengesteld uit socialisten, de Volksunie en liberalen. De liberalen zijn toen door de knieën gegaan omwille van de lokroep om een volksraadpleging te organiseren van toenmalig oppositieleider Willockx, gesteund door het Vlaams Blok en Agalev.

Dat gebeurde in het kielzog van Guy Verhofstadt, gesteund door VU-partijvoorzitter Bert Anciaux, die allebei zeer bevlogen waren, en zich aangetrokken voelden door de ideeën van een directe democratie. Toen al heb ik mij als VU-schepen, en nu als gemeentelijk NVA-mandataris huiverachtig opgesteld tegenover de idee van een volksraadpleging. We hebben immers van de kiezer het mandaat gekregen om beslissingen te nemen. Daar worden wij ook op afgerekend bij de volgende verkiezingen.

De wetgeving vertoont wel lacunes. Het zou goed zijn om ons in het parlement te beraden over onze vijftienjarige ervaring met volksraadplegingen en nagaan of we dit instrument al dan niet moeten bijsturen. We willen weten welke initiatieven de minister zal nemen. Het is significant dat nu er in de grootste Vlaamse stad een volksraadpleging wordt gehouden, het hek van de dam is. Dat illustreert dat volksraadplegingen zelden problemen oplossen, maar oplossingen bemoeilijken omdat de tegenstellingen op de spits worden gedreven.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mevrouw Vogels, u begon uw inleiding met te zeggen dat dit geen gemengde bevoegdheid is. Het is inderdaad geen gemengde bevoegdheid. Het is een puur Vlaamse bevoegdheid, maar geen stedelijke bevoegdheid. In deze zin is deze volksraadpleging een novum. We hebben er al vier of vijf gehad. Nieuw is hier dat dit een volksraadpleging is over een aangelegenheid waarover de gemeente niet zelf beslist. De gemeente moet er slechts een advies over geven. Ik denk niet dat er ooit iemand bij het opstellen van alle reglementeringen die zijn uitgevaardigd met betrekking tot de volksraadplegingen aan gedacht heeft dat men de volksraadpleging zou gebruiken voor een aangelegenheid waarvoor men zelf niet bevoegd is. Als men reglementeert, moet men daar zeker naar kijken.

Dit is een Vlaamse aangelegenheid. Wij hebben een bouwaanvraag ingediend. Er mogen twee gemeenten een advies over geven. De gemeente Zwijndrecht heeft al een voorwaardelijk positief advies gegeven, namelijk dat er aan het tracé als dusdanig niets zou wijzigen. Dat is lang niet zeker indien men een tunnel zou aanleggen. Het is nu wachten op het advies van de stad Antwerpen, in het kader waarvan een volksraadpleging wordt gehouden.

Ik begrijp dat men theoretisch de vraag stelt met betrekking tot de communicatie: zou dat al dan niet moeten worden geregeld? Mij verbaast de mate waarin daaraan aandacht wordt besteed. Ik heb zo de indruk dat men dat cultiveert om een Brabo-Goliath-effect te creëren. De kleine Antwerpenaar staat tegenover de grote macht, de bezetter. Ik weet niet of de communicatie die de BAM in het verleden heeft verspreid de zaak altijd op de beste manier heeft gediend. Als je de zaken op een rijtje zet, zie je dat Arup-Sum, dat 2,5 miljoen euro heeft gekregen van de Vlaamse Regering en dan nog eens 1 miljoen euro van de stad, zich vandaag volledig inschakelt in de propaganda van de tegenstanders. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Er zijn voor- en tegenstanders. De ene vindt de informatie objectief en de andere vindt de informatie partijdig. Maar je kunt er niet omheen dat zij hoe dan ook deze middelen gekregen hebben en dat zij vandaag nog altijd in dienst staan van de stad.

Men weigert het inhoudelijke debat over deze problematiek. Wij hebben in de commissie ad hoc gevraagd dat er een confrontatie zou worden georganiseerd tussen de BAM en Arup-Sum. Dat wordt geweigerd door de werkgever van Arup-Sum, de stad. Op dit ogenblik werkt Arup-Sum nog altijd in functie van het contract dat het heeft met de stad, en van de stad mag Arup-Sum niet in debat gaan met de BAM. Nochtans zou een inhoudelijk debat ons veel leren.

In hetzelfde kader verbaast het me ook dat, als onze commissie volgende donderdag de brandweercommandant wil ondervragen, de burgemeester vraagt dat de vragen 48 uren voordien bekend zouden zijn en dat we ons zouden beperken tot technische vragen. Gelukkig stappen we daarvan af. Dit is een bijkomende illustratie van het feit dat de tegenstanders van het ontwerp, de voorstanders van de neen-stem, in plaats van een echt inhoudelijk debat toe te laten, afkomen met “Antwerpen tegen Brussel”, “Brabo tegen Goliath”, en dat men het echte debat weigert.

Mevrouw Annick De Ridder: U zult mij toestaan dat ik vanuit mijn Antwerpse roots ook een korte opmerking maak. Collega’s, het moet mij van het hart dat ik verbaasd ben dat ik hier steeds hoor vragen naar de communicatie van de BAM. In het verleden gaven de tegenstanders altijd de commentaar dat de BAM niet genoeg communiceerde en dat de BAM er niet in slaagde om onder de Antwerpenaren een draagvlak te creëren. Nu de BAM dat wel probeert, vind ik het eigenaardig dat er daarop commentaren komen.

Voor alle duidelijkheid: er ligt één tracé voor, met één vergunningsaanvraag. Dat is voor mij de reden waarom de Vlaamse Regering, alsook haar verlengstuk de BAM, daarover communiceert. Ik denk dat het de bedoeling is van ons allemaal om de burger die moet gaan stemmen zo goed mogelijk te informeren, correct en zo objectief mogelijk. Dat is op dit ogenblik de taak van de stad Antwerpen. Zij neemt die taak op met de verschenen folder.

Mijnheer de minister, meent u ook niet dat het zeer moeilijk is om en cours de route de spelregels te veranderen, zoals hier door verscheidene personen wordt gesuggereerd?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Vogels en andere interveniënten, ik dank u voor de boeiende discussie, die toch tot wat vragen leidt.

Mevrouw Vogels, ongeacht de naam van de wetgeving: er zijn in Vlaanderen al vijftien volksraadplegingen georganiseerd op basis van, inhoudelijk, dezelfde wetgeving. De nieuwe Gemeentewet heeft precies hetzelfde bepaald als nu het decreet, wat betreft die artikelen die ons nu bezighouden, de artikelen over de praktische procedure voor de volksraadpleging.

De uitvoeringsbesluiten zijn recent. Er is een uitvoeringsbesluit op grond van artikel 219 van het decreet. Twee bepalingen houden ons bezig. Artikel 217 bepaalt dat de stad of de gemeente tenminste één maand voor de volksraadpleging een objectieve brochure moet verspreiden. Ik heb niet alles 100 percent kunnen controleren, maar ik meen wel te kunnen zeggen dat, op grond van die bepaling, alle steden en gemeenten waar tot nu toe een volksraadpleging werd gehouden, zich daartoe hebben beperkt en zich niet met publiciteitscampagnes hebben gemengd in het debat. Deze regel is gehanteerd. Je kunt hem ook impliciet afleiden uit dat decreet. De decreetbepaling zegt dat de stad of de gemeente een objectieve brochure moet verspreiden. A contrario kun je zeggen dat uit die verplichting volgt dat die stad of gemeente zich moet onthouden van het debat. Al is het heel vaak zo dat precies stadsprojecten het voorwerp zijn geweest van die volksraadplegingen.

Over dit artikel 217 is er geen discussie. In Antwerpen is er op grond van dit artikel een brochure gemaakt. Die werd voorgelegd aan de beide actoren. Er zijn opmerkingen over gemaakt. De stad heeft daar in bepaalde mate rekening mee gehouden. Ik hoorde achteraf links en rechts wat gemor, maar ik heb daarover geen klacht gekregen.

Artikel 219 bepaalt dat de Vlaamse Regering de nadere procedureregels bepaalt. Mijn voorganger heeft dat gedaan. Daaraan hebt u nu gerefereerd. Die procedureregels liggen nu vast en regelen het verloop van de procedure. Je kunt je afvragen of dat ver genoeg gaat. Ik kreeg al de vraag of er bij de stemopneming geen getuigen moeten zijn. Dat is in dat procedurereglement niet bepaald. Er zijn ook geen partijen in een dergelijke volksraadpleging. Ik kom daar straks op terug. Er zijn geen getuigen van partijen omdat de partijen op zich geen deelnemers zijn, alleszins niet de politieke partijen.

Mevrouw Vogels, u maakte de vergelijking met andere verkiezingen. U moet daar heel voorzichtig mee omgaan, omdat het in essentie om andere zaken gaat.

Voor het overige is in het decreet niets bepaald. Niets legt op aan de Vlaamse Regering of laat mij toe om verdere uitvoeringsmaatregelen te nemen. Ik kom daar straks op terug.

U weet, collega's, dat dit Vlaams Parlement gedagvaard is door de vzw ademloos, die zegt dat de decreetgever tekortschiet in zijn decreetgevende werking en dat de gelijkheid niet is nageleefd. Deze vzw beroept zich op de Conventie van Venetië, die stelt dat je voor referenda een aantal regels moet naleven. Referenda zijn binnen ons constitutioneel recht in principe bindend. Hier gaat het niet om een referendum, maar om een volksraadpleging. Je kunt de vraag stellen of die conventie van toepassing is op een volksraadpleging. Ik laat dat in het midden. Die zaak zal door de rechtbank moeten worden beslecht. De vzw ademloos wijst op een lacune in de decreetgeving. Je kunt daar voor of tegen zijn. Moet de decreetgever een bijkomende bepaling opnemen? Dat is niet zo eenvoudig.

Ik heb er al op gewezen dat het hier niet over partijen gaat in de klassieke betekenis van het woord, maar dat er vele duizenden, vaak tienduizenden mensen bij betrokken zijn. Zelfs als je hier tot regelgeving zou overgaan, wie zal dan beletten dat een belanghebbende partij, bijvoorbeeld een havenbedrijf, zegt dat hij er alle belang bij heeft dat het project van de Lange Wapper wordt uitgevoerd en dat hij daarvoor een serieuze campagne wenst te voeren en bereid is daar geld tegenaan te gooien? Het werd al aangekondigd door politieke partijen, die ook met overheidsgeld werken – wie zal het hen beletten om campagne te voeren, al dan niet met een logo? Het is een bijzonder moeilijke reglementering. Er zijn duizenden betrokkenen die campagne kunnen voeren zoals ze willen, met filmpjes op YouTube, met advertenties, met alle mogelijke middelen. Daarover is inderdaad niets geregeld.

Collega's, ik wijs er u op dat er in landen waar wel referenda worden georganiseerd, mensen zijn die enorm veel geld tegen die campagnes hebben aangegeoid. Ik verwijs naar een voorbeeld dat ons allemaal erg aanspreekt, de Ierse referenda over de Europese Grondwet. De no-campagne werd er gesponsord door een Ierse miljardair, die achteraf Liberales heeft opgericht en die daaruit een Europese beweging heeft laten ontstaan. Niemand heeft die man, Declan Ganley, kunnen tegenhouden om dat te doen.

Hier heb je een specifieke aangelegenheid, waarbij de BAM betrokken is in het project. Als je als decreetgever hier gaat reglementeren, zul je, naar mijn mening, altijd geconfronteerd worden met bijzondere moeilijkheden. Je kunt moeilijk vergelijken met andere verkiezingen. Welke sanctie ga je uitvaardigen? Voor politieke partijen is er de partijfinanciering. Kun je zeggen dat je in de wetgeving op de partijfinanciering bepaalde sancties inbouwt om de naleving van die reglementering te handhaven? Hier kun je dat volgens mij niet doen.

Ik beantwoord nu de concrete vragen. Ik heb uiteengezet wat de artikelen 217 en 219 uit het decreet inhouden. Ik heb geen rechtsgrond om een uitvoeringsbesluit uit te vaardigen. De decreetgever heeft me dat niet opgelegd. De decreetgever heeft de Vlaamse Regering opgelegd om een procedurereglement uit te vaardigen, maar de decreetgever heeft geen enkele bepaling opgenomen waarin staat dat de campagne op deze of gene manier moet worden gefinancierd. Ik zou het decretale kader overstijgen als ik daarover een uitvoeringsbesluit zou uitvaardigen. Er is ook een praktisch bezwaar, want er blijft niet veel tijd meer over.

Zelfs een omzendbrief zie ik niet zitten. De decretale machtiging ontbreekt. Bovendien is het niet duidelijk tot wie ik zo'n omzendbrief moet richten. Ik ben bevoegd voor de gemeenten. De enige taak van deze gemeente is het uitgeven van een objectieve brochure. Ik heb daarover geen klachten ontvangen. Ik kan wel de regels uiteenzetten in een omzendbrief aan de gemeentebesturen en de lokale besturen, maar ze zijn niet van toepassing op andere actoren. Als morgen een groot Antwerps bedrijf zich in de campagnestrijd gooit, dan kan ik dat niet met een omzendbrief tegenhouden. Ik kan dan geen sancties opleggen.

In deze concrete situatie is de BAM de betrokken actor. De BAM is een nv die belast is met de uitvoering van een specifieke overheidstaak. Die vennootschap heeft een statutair doel en moet alles ondernemen wat zij denkt te moeten doen om dat doel te realiseren. Gaat de BAM te ver? Ik kan me daar niet over uitspreken. U zegt dat we ons niet kunnen verschuilen achter het federale niveau. Ik wil me niet verschuilen achter de rug van collega's, maar ik ben niet de voogdijminister over de BAM. Ik zeg enkel dat er in dit verband geen regels bestaan. Als u meent dat de BAM haar statutair doel niet respecteert of haar bevoegdheden te buiten gaat, dan moet u zich richten tot de voogdijminister.

Maar dat is eigenlijk niet de essentie. De decreetgever moet nadenken over de vraag of er in dit verband decretaal werk moet worden geleverd. Voor deze procedure heeft dat geen zin meer, maar voor nieuwe dossiers kan dat wel het geval zijn. Ik voel het zo aan dat het voor de decreetgever bijzonder moeilijk is om ter zake op te treden en een sluitende reglementering uit te werken. Het is immers de stem van het volk die wordt gehoord, en het volk bestaat uit evenveel spelers als er stemgerechtigden zijn. Zij mogen zich allemaal in het debat gooien en dat doen op een manier die hen het best uitkomt. In het buitenland gebeurt dat vaak met de inzet van fantastisch veel geld. Uw vraag is boeiend, maar niet evident. In elk geval voorziet het decreet dat ons bindt niet in bepalingen daaromtrent.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, ik vind dat u er zich nogal gemakkelijk van afmaakt. U zegt dat het niet gaat over partijen, maar over belangen. Ik denk dat we erg zorgzaam met die belangen moeten omgaan. Zoals de heer Penris het erg groots uitdrukte, toen hij sprak over David en Goliath: in een democratie moet u er als minister voor zorgen dat de belangen van beide partijen gelijkwaardig bewaakt worden. Zoals er afspraken over partij-interventies bestaan om ervoor te zorgen dat de democratie wordt gevrijwaard, zo is er bij referenda waar verschillende belangen in het geding zijn bij uitstek nood aan afspraken.

U zegt dat de gemeente een maand voor het referendum een objectieve brochure moet verspreiden. De letter, maar ook de geest van het decreet legt de overheid hier een objectieve houding op, precies om op het ogenblik dat het volk moet kiezen, de belangen van alle partijen te vrijwaren. In die geest is het logisch dat van de Vlaamse overheid, die in dit dossier een betrokken partij is, een zekere mate van objectiviteit en terughoudendheid mag worden verwacht.

Ik heb het merkwaardige en soms grappige interview met minister Schauvliege gelezen. Ik denk dat in de Vlaamse Regering een zekere vorm van afspraak is gemaakt om vragen over dit dossier naar elkaar door te schuiven. Minister Schauvliege heb ik horen zeggen dat energiebedrijven het terrein van minister Lieten zijn. Hier wordt gezegd dat de BAM onder de bevoegdheid van minister Crevits valt. De Vlaamse Regering is toch in haar geheel bevoegd voor de uitvoering van het decreet dat het parlement heeft aangenomen? Wel, dit decreet impliceert dat een zekere mate van objectiviteit wordt gerespecteerd. Dat betekent dat de betrokken overheden – de stad en de Vlaamse overheid – zich inzake het referendum een beetje op de achtergrond houden en de objectiviteit garanderen.

Ik wil nog even terugkomen op wat de heer Caluwé heeft gezegd. Hij vergiftigt het debat voortdurend door vanalles door elkaar te gooien. Er is een verschil tussen de 2 miljoen euro die de BAM vandaag investeert om campagne te voeren – en zelfs om een peiling te laten uitvoeren over wat de resultaten zouden kunnen zijn – en de 2,5 miljoen euro die Arup-Sum heeft gekregen om een onderzoek uit te voeren. Die 2,5 miljoen euro stellen trouwens niets voor in vergelijking met de 100 miljoen euro die de BAM al aan onderzoek heeft besteed. Men mag dus geen appels met citroenen vergelijken.

Mijnheer Caluwé, u verwijst naar het feit dat Arup-Sum zich gisteren in het debat heeft gemengd. Dat gebeurde echter enkel om wat onwaar is in de mededeling van Total te weerleggen. Arup-Sum is een Londens bureau waar honderden ingenieurs werken. Deze mensen

hebben hun beroepsfierheid, en willen hun imago niet laten besmeuren door een of andere Antwerpse ondernemer die dat bureau in opspraak brengt omdat het in zijn kraam past. Afgezien daarvan heeft Arup-Sum zich niet in het debat gemengd. Dat is zijn taak niet, en het bureau heeft daar ook het geld niet voor. (*Opmerking van de heer Ludwig Caluwé*)

Arup-Sum mag zich wél in het debat mengen. Ik zie niet in waarom dat niet zou mogen. Ik moet hier niet de burgemeester van Antwerpen verdedigen, maar men moet eerlijk zijn. U kent het statuut van een brandweercommandant. Die man is hoofdelijk verantwoordelijk voor wat hij zegt. Ik ben ooit nog schepen van ruimtelijke ordening geweest. Na het KB dat toenmalig minister Tobback heeft uitgevoerd en waarbij de hoofdelijke verantwoordelijkheid van de brandweercommandanten is ingevoerd, is het voor die mensen verschrikkelijk moeilijk om uitspraken te doen. Ik begrijp de burgemeester dus heel goed. Als een brandweercommandant naar hier komt, goed beseffend in welke sfeer het debat wordt gevoerd en dus dat hij op zijn woorden zal worden gepakt, dan is het logisch dat die man schrik heeft. Ik vraag dus dat men ernstig blijft.

Vanochtend hoorde ik dat CD&V unaniem achter de Lange Wapper staat. CD&V is de enige partij die dat doet, want zelfs bij Open Vld staan de neuzen niet allemaal in dezelfde richting. CD&V hanteert het wapen van de angst. U wilt de Antwerpenaren wijsmaken dat een neen-stem betekent dat het licht uitgaat, dat dan alles tot stilstand komt, en dat dan iedereen werkloos wordt. Ik vraag dus dat men de zaak een beetje objectiever benadert.

Mijnheer de minister, sta me toe te zeggen dat ik uw antwoord een beetje mager vind. Het moet geen grote omzendbrief zijn. Een kleine omzendbrief, of misschien een brief aan minister Crevits waarin u zegt dat ze bij de BAM orde op zaken moet stellen, zou me al plezier hebben gedaan.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Het verwondert me ook dat van de gemeente een plicht tot onafhankelijkheid en kiesheid wordt verwacht en dat ze de burgers het voor en tegen van het dossier zo objectief mogelijk moet toelichten. Het is dan ook evident dat van de Vlaamse overheid en zijn overheidsbedrijven hetzelfde wordt verwacht. Ik zie dan ook geen enkele reden waarom 2 miljoen euro mag worden besteed om de argumenten pro toe te lichten, zonder dat hetzelfde bedrag wordt uitgetrokken om de argumenten contra toe te lichten. Als de gemeente de plicht tot kiesheid niet zou respecteren, dan zouden we meteen een brief van de gouverneur ontvangen waarin op onze plichten wordt gewezen. Wie zal in dit geval zo'n brief naar de Vlaamse overheid versturen?

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Vooreerst heb ik twee opmerkingen van politieke aard. De N-VA heeft bij monde van een schepen van Sint-Niklaas kritiek geleverd op het wapen van de volksraadpleging. Misschien hebt u slechte ervaringen met zo'n volksraadpleging, maar er zijn 68.000 Antwerpenaren die een volksraadpleging hebben gevraagd. Het decreet is er. Als dat decreet u niet zint, dan kunt u dat wijzigen. Maar als 68.000 mensen er vandaag om vragen, dan hebben we de verdomde plicht om die volksraadpleging te organiseren. Ik kan niet leven met de kritiek die u, natuurlijk namens uw partij, uitoefent op het instrument van de volksraadpleging. Ik begin de indruk te krijgen dat u de volksraadpleging begint te vrezen omdat ze niet langer in uw kraam past.

De heer Caluwé zegt dat het maar om een volksraadpleging gaat. Het gaat volgens CD&V maar over een advies. De minister-president zegt evenwel dat hij met de uitslag, hoe die er ook zal uitzien, terdege rekening zal houden. U behoort blijkbaar tot het kamp van de heer Van Peel die zegt dat het 'maar' een volksraadpleging is die dan in twee of drie verdere stappen een advies oplevert, en dat wij daar dus geen rekening moeten mee houden. Ik zou willen weten wat CD&V met de uitslag van de Antwerpenaren zal doen. Zal men de stem van de burger respecteren, of niet? Want op dit niveau bent u bevoegd.

Ik wil u beiden nog iets meedelen. Onderschat de Antwerpenaren niet. Herinner u Brabo en Antigoon. Wij zijn in het verleden al eens tegen de hogere overheden in opstand gekomen. Ik denk dan aan de Meetingpartij; aan de fortengordel die men ons toen door de strot wou duwen. Toen is daar een volksbeweging tegen ontstaan, met alle politieke gevolgen van dien. Hou daar rekening mee! Dames en heren van CD&V en de N-VA, vandaag gist het in Antwerpen. De Antwerpenaren laten niet meer met zich sullen. Ze zullen een duidelijk signaal geven, en ik hoop dat u met die stem terdege rekening zal houden. En dan doet het er niet toe of u een voor- of tegenstander bent van een volksraadpleging, en of u van mening bent dat de volksraadpleging slechts gaat over een advies of niet. Want als u dat niet doet, zou u dat wel eens zuur kunnen opbreken.

Mijnheer de minister, u hebt koel, zakelijk geantwoord, zoals we u kennen. Het antwoord was zelfs een beetje onderkoeld. Dat siert u, want in dit dossier moet u wel. U sprak over de brochure, daar is niks mee aan de hand. U hebt het ook gehad over de lacune in de decreetgeving. Ik volg uw redenering. U stelt dat we de lacune moeten wegwerken. U somt een aantal pijnpunten op waarmee we rekening moeten houden. Als decreetgever mogen we die uitdaging niet uit de weg gaan, want we voelen vandaag aan dat er situaties ontstaan die niemand wilt. In een volksraadpleging moet elke burger met gelijke wapens kunnen strijden. In dat verband heeft de decreetgever een verpletterende verantwoordelijkheid. We zullen onze verantwoordelijkheid niet uit de weg gaan en een met redenen omklede motie voorleggen waarmee de minister al een eindje op weg wordt geholpen.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer Penris, de burgemeester heeft gezegd dat een meerderheid pro niet noodzakelijk leidt tot een positief advies van de stad. In een reactie heeft de heer Van Peel gezegd dat het omgekeerde resultaat ook niet noodzakelijk leidt tot een negatief advies. Laten we dus duidelijk zijn: de burgemeester was de eerste om de idee in vraag te stellen dat het resultaat letterlijk in een advies zou worden omgezet. Uiteraard moeten we rekening houden met adviezen, maar we moeten het globale resultaat bekijken. En we hebben altijd gezegd dat niet kan worden genegeerd dat meer dan 60.000 Antwerpenaren vragen om een volksraadpleging te houden. Dat is een politiek feit waar terdege rekening mee moet worden gehouden. Ook de evolutie moet in rekening worden gebracht. En uiteraard is het zo dat de zaken in hun totaliteit moeten worden bekeken. We zullen nog zien hoe de resultaten van het referendum zullen worden vertaald in het advies aan de Vlaamse Regering.

Het is de eerste keer dat een gemeente – de grootste stad van Vlaanderen – een volksraadpleging houdt over een aangelegenheid waarvoor zij zelf niet bevoegd is. De decreetgever heeft aan die mogelijkheid niet gedacht toen het instrument van de volksraadpleging is gecreëerd. Vandaag wordt een precedent gecreëerd, en die situatie zal zich opnieuw voordoen. Gemeenten die problemen hebben met infrastructuurwerken en natuurcompensaties en daarover een negatief advies aan de hogere overheid willen geven, zullen een volksraadpleging organiseren om dat advies kracht bij te zetten. Vandaag is de mogelijkheid in de wetgeving opgenomen, we moeten dat dus respecteren. Maar het is toch logisch dat de overheid die een initiatief wilt nemen daarover informatie mag verschaffen als dat initiatief in een volksraadpleging ter discussie wordt gesteld? De overheid moet toch niet monddood worden gemaakt en het initiatief mag toch niet volledig worden overgelaten aan de tegenstanders? We moeten nagaan hoe we daar verstandig mee omgaan.

Ten slotte nog dit: het gaat over de duo's Brabo en Antigoon enerzijds en David en Goliath anderzijds, zo heb ik het in mijn eerdere interventies ook bedoeld.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik was niet van plan nog tussen te komen, maar aangezien de Antwerpse Goliath de Wase David aanvalt, voel ik me moreel verplicht hem van antwoord te dienen. Mijnheer Penris, u haalt scherp uit naar mij en mijn partij. U zegt dat wij de Ant-

werpenaren het recht ontzeggen om die volksraadpleging te organiseren. Geen haar op mijn hoofd dat daaraan denkt. Het juridische recht om dat te doen is er. Maar het parlement is de decreetgever, en het moet goed nadenken over de vraag of een volksraadpleging een goed instrument is om politieke en maatschappelijke problemen op te lossen.

U daagt me uit, en daarom wil ik even het traject schetsen van wat er in Sint-Niklaas is gebeurd na die roemruchte volksraadpleging van 1998 over de aanleg van een ondergrondse parking. Toen was de volksraadpleging maar geldig als 40 percent van de burgers participeerde. Die drempel werd overschreden met 150 stemmen. 90 percent van de uitgebrachte stemmen was tegen, 10 percent voor. Dat roept eigenlijk de bedenking op dat de voorstanders toen het project hebben gekelderd, want als ze zouden zijn thuisgebleven, was de volksraadpleging ongeldig geweest en zou het project toch zijn gerealiseerd. Natuurlijk was het mobiliteitsprobleem zo niet opgelost. En wat is er dan gebeurd? Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 heeft de nieuwe meerderheid onder leiding van burgemeester Freddy Willockx die ondergrondse parking toch aangelegd.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Vogels is haar betoog geëindigd met de uitspraak dat ik haar een plezier zou kunnen doen door mijn collega aan te spreken. Ik wil haar graag een plezier doen, maar mijn taak hier is te zeggen wat ik als minister verantwoordelijk voor binnenlandse aangelegenheden kan en niet kan. Enkele collega's zijn hier de inhoudelijke discussie aangegaan. Ik heb me niet gemengd in die discussie, want in de Vlaamse Regering is afgesproken daarover terughoudendheid uit te oefenen, en ik zal dat ook respecteren.

Ik herhaal dat dit niet mijn bevoegdheid is. Men kan dat nog tien keer betwisten, mevrouw Vogels, maar het is niet mijn bevoegdheid om me uit te spreken over de acties van de BAM. Er is een inhoudelijk bevoegde minister die daarvoor aangewezen is. Het is een goede parlementaire regel dat een minister wordt aangesproken over aangelegenheden die onder zijn of haar bevoegdheden vallen. Als het over een regeringszaak gaat, kan men zich natuurlijk altijd tot de minister-president richten.

Daar gaat het hier in essentie niet om. Het gaat erom dat u mij aanspreekt en mij vraagt of ik actie zal ondernemen in uitvoering van het Gemeentedecreet dat regels bevat voor de volksraadpleging. U noemt mijn antwoord mager. De heer Penris noemt het onderkoeld. Ik zeg u wat kan en wat niet kan en wat de regels zijn. Ik zal daar niet buiten treden. Ik zou van andere leden van deze commissie onmiddellijk interpellaties voorgeschoteld krijgen als ik me aan uitvoeringsbesluiten of omzendbrieven zou wagen die buiten de lijntjes kleuren.

De decreetgever moet daarover nadenken, dat is geen onderkoelde reactie. Ik heb afgelijnd waarover kan worden nagedacht en waarover actie kan worden ondernomen. Er zijn mensen die zeggen dat als de gemeente zich objectief moet opstellen, je evengoed kunt nadenken over regels die de Vlaamse overheid kan treffen. De heer Caluwé brengt daar andere argumenten tegenin. Het kan decretaal worden geregeld. Dat is duidelijk.

Het zal bijzonder moeilijk zijn om andere dingen ook te regelen omdat er zoveel spelers zijn. Ik constateer dat er in Antwerpen op een bijzonder creatieve manier campagne wordt gevoerd. Er gooien zich allerhande bekende Antwerpenaren en niet-Antwerpenaren in het debat. Er worden dikwijls manieren aangewend die allemaal aan banden zijn gelegd als het gaat om partijpolitieke campagnes. Daarvoor is men wel betuttelend en streng.

Als het volksraadplegingen betreft, moet de creativiteit echter kunnen spelen. De Antwerpenaar zou niet begrijpen dat hij in een volksraadpleging zijn mening niet op een moderne, creatieve manier mag uiten. Er zijn punten die de decreetgever wel zou kunnen regelen. Nu kan natuurlijk geen ad-hocregeling meer worden uitgewerkt. Het zou goed zijn daarover na te denken.

De heer Caluwé heeft daar wel een punt. Met deze volksraadpleging is er een precedent geschapen. Het gaat hier om een gemeentelijke aangelegenheid, althans volgens de adviescommissie die daarover heeft geadviseerd. Er bestaat wel betwisting over, maar er is nu eenmaal zo over beslist.

De raadpleging heeft een envergre met een veel breder effect. Er zijn heel veel mensen bij betrokken, de mobiliteit in heel Vlaanderen en andere belangen zijn ermee gemoeid. Deze vragen zullen zeker nog in een of andere vorm aan bod komen.

Ik herhaal 'onderkoeld' of hoe u het ook noemt, dat op dit moment decretaal niet kan worden opgetreden. Ik zou wensen dat u mijn gedachtegang volgt, mevrouw Vogels. Het is natuurlijk gemakkelijk aan een minister te zeggen dat hij iets moet ondernemen. Ik kan echter geen 'klein omzendbrieveke' naar de BAM sturen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Dehandschutter en door de heer Penris werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het Strategisch Beleidsplan Openluchtrecreatie van Westtoer

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik heb daarnet menen te begrijpen dat er misschien wel niets komt in Antwerpen. Dan komt er misschien wel een groot budget vrij en kan dat naar de toeristische industrie gaan. Ik zeg niet dat het naar West-Vlaanderen moet gaan, we denken aan alle provincies. Toerisme betekent natuurlijk ook lokale economie. Toerisme is de sterkst groeiende sector ter wereld die altijd wordt onderschat.

Westtoer, het autonome West-Vlaamse provinciebedrijf voor toerisme, heeft een eerste strategisch beleidsplan voor openluchtrecreatie in West-Vlaanderen uitgewerkt. Dit plan bevat een aantal concrete voorstellen en plannen die het aanbod aan recreatieve mogelijkheden in de provincie West-Vlaanderen gevoelig moeten verbeteren en uitbreiden. Zowel bij West-Vlamingen als bij toeristen is er immers een groeiende vraag naar recreatieve ontspanning in de open lucht. Dat horen wij van landgenoten, ook van mensen uit het buitenland die ook de groene longen rond de kunststeden ontdekken.

Enkele blikvangers van het Strategisch Beleidsplan Openluchtrecreatie zijn de realisatie van nieuwe wandelgebieden, meer verfijnde fietsnetwerken, een uitbreiding van de provinciedomeinen, en grensoverschrijdende natuurparken in Knokke-Heist en De Panne.

Het Strategisch Beleidsplan Openluchtrecreatie stelt een aantal ambitieuze doelstellingen en acties voorop, maar kan slechts slagen als er samenwerking is tussen de verschillende bestuursniveaus en met de recreatiesector. Het Vlaamse niveau is hier ook van belang.

Wat is de visie van de minister op het Strategisch Beleidsplan Openluchtrecreatie van Westtoer? Westtoer is vragende partij voor een breed structureel overleg met andere Vlaamse provincies en met Toerisme Vlaanderen rond openluchtrecreatie. Is de minister bereid dit overleg op te starten? Is de minister ook bereid om bepaalde aspecten van de openluchtrecreatie, zoals fietsen of varen, mee op te nemen in de buitenlandpromotie van Toerisme Vlaanderen? Ook op het vlak van beheer van recreatiemogelijkheden is samenwerking tussen lokaal, provinci-

aal en Vlaams niveau wenselijk om te komen tot een gecoördineerde en geïntegreerde aanpak. Wat is de visie van de minister hierop?

Voor wie niet uit de provincie West-Vlaanderen komt, wil ik nog even zeggen dat de andere provincies nog niet beschikken over zo'n plan. Misschien kan het een stimulans zijn voor de andere provincies om ook iets dergelijks op te stellen. Het is wel de bedoeling om verder te kijken dan onze neus lang is, en dat elke provincie hier aan bod kan komen, zoals het ook al tijdens de vorige legislatuur het geval was.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Met alle respect voor de beschouwingen van de heer Verstreken, gaat het hier over het strategisch beleidsplan van een provincie. Ik heb respect voor het feit dat zij deze oefening hebben gemaakt. Ik weet niet of het de bedoeling is dat elk strategisch plan hier aan bod komt. Dan zijn we hier nog een tijdje bezig.

Als er zaken naar voren komen vanuit de basis, vanuit een strategisch plan, een provinciale toeristische federatie of een gebiedsgerichte werking – in Oost-Vlaanderen hebben we 5 vzw's die zich specifiek met gebiedsgerichte werking bezighouden –, kan men de visie vragen van de minister. Men kan de visie vragen van de minister van Toerisme over het Toeristisch Strategisch Plan Vlaamse Ardennen. Dat is geen enkel probleem. Daar zullen zeker waardevolle dingen in staan.

Mijn vraag is of het de bedoeling kan zijn om hier in deze commissie de vele strategische plannen te behandelen op het vlak van toerisme die allemaal hun belang hebben ter stimulering van de lokale economie. Er bestaan voor het toerisme toch een heleboel overlegorganen. Er zijn de provinciale toeristische federaties, de gebiedsgerichte werking die allicht in elke provincie anders gestructureerd is en de Vlaamse Adviesraad voor het Toerisme waarin alle provinciale federaties in vertegenwoordigd zijn en waar alle mogelijke zaken kunnen worden besproken.

Een van de vragen was of fietsen en varen was opgenomen in de openluchtrecreatie voor de buitenlandse promotie. Ik zou het spijtig vinden moest dat nu al niet zijn gebeurd. Fietsen of varen en watertoerisme zijn voor Vlaanderen enorm belangrijk, niet in het minst voor de lokale economie.

Mijn vraag is dus meer algemeen. Is het de bedoeling om de strategische plannen, die waardevol zijn en waaruit zeer interessante zaken kunnen voortkomen, hier aan de minister van Toerisme voor te leggen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik heb enkele opmerkingen. Ik heb een tijdje geleden een vraag ingediend over de herstructurering van Toerisme Vlaanderen. Mevrouw de voorzitter, u hebt toen verwezen naar de komende beleidsnota eind oktober. Ik stel vast dat de vragen van de heer Verstreken, zeker de tweede over het rivier- en cruisetoeerisme, een aandachtspunt in de beleidsnota 2004-2009, hier wel aan bod kan komen.

De opmerkingen van de heer De Meulemeester kan ik enerzijds wel begrijpen. Anderzijds is het mee dankzij de heer Verstreken dat tijdens de vorige legislatuur het beleidsdomein Toerisme in deze commissie aan aandacht heeft gewonnen. Mocht het niet van de West-Vlamingen zijn gekomen, was er tijdens de vorige legislatuur niet veel over gesproken.

Het zal wat zoeken worden, maar ik ben van oordeel dat ook deze twee vragen naar de bespreking van de beleidsnota hadden moeten worden verwezen. De lat moet immers voor iedereen gelijk liggen.

De voorzitter: Het behoort tot de bevoegdheid van de voorzitter om over de ontvankelijkheid van de vragen te oordelen. Ik zal dat zo rechtlijnig mogelijk trachten te doen. Het is natuurlijk niet gemakkelijk.

De vraag is waar we zullen landen als we zoveel mogelijk vragen toelaten. Mijnheer Sintobin, u verwees in uw vraag rechtstreeks naar het regeerakkoord, en daarom wilden we de minister de ruimte en de tijd laten om zijn voornemens in de beleidsnota verder uit te werken. Het thema dat u wilde aansnijden zal in de komende weken ongetwijfeld nog het voorwerp uitmaken van een debat.

De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik luister met stijgende verbazing naar de tussenkomsten van mijn collega's. Als het over West-Vlaanderen gaat en over een van onze belangrijkste industrieën, het toerisme, begint men naar de klok te kijken. De hele namiddag hebben we het echter over Antwerpen gehad. Daar hebben we wel de nodige tijd voor uitgetrokken. Het is logisch dat het toerisme, en dus ook het toerisme in West-Vlaanderen, hier aan bod mag komen, anders weet ik niet wat we hier komen doen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik denk dat de heer De Meulemeester nog niet beseft wat hij aan deze commissie heeft ontlokt door in te gaan op de Antwerpse en West-Vlaamse gevoelens die hier aan de oppervlakte komen.

Collega's, ik zal natuurlijk niet ingaan op de inhoud van dat plan. Dat is, mijnheer Verstreken, ook niet de bedoeling van uw eerste vraag. Ik wil wel zeggen dat ik constateer dat het een plan is dat krijtlijnen trekt tot in 2018. Ik vind dat heel goed. In die zin kan ik ingaan op wat u suggereerde: dat het goed zou zijn dat andere provincies ook zouden proberen om die oefening te maken. Het is heel belangrijk om zover vooruit te plannen en om daar heel planmatig mee om te gaan.

Wat doen wij daarmee vanuit Toerisme Vlaanderen? Ik ben uiteraard voorstander van een breed overleg met zowel de private als met de publieke actoren. Ik zal dat organiseren, met het oog op een verdere implementatie daarvan. Het agentschap Toerisme Vlaanderen plant het overleg met de provincies in december 2009. Er zal binnenkort een werkgroep Toeristische Routes van start gaan.

Uiteraard is fietsen een van de punten die we in de marketing meenemen. Ik heb daartoe de opdracht gegeven. Je moet het wel een beetje inpassen. Je hebt het fietsen als puur regionaal product. Dat kun je in de marketing en promotie moeilijk over de landsgrenzen heen tillen. We kunnen dat voor een aantal groene regio's doen en voor het specifieke product Ronde van Vlaanderen. De heer De Meulemeester alludeert daarop. Hoe dan ook, mijnheer Verstreken, ik heb uitdrukkelijk gevraagd om in het nieuwe marketingplan het fietsproduct, dat heel breed gaat en dat betrekking heeft op alle groene regio's en dat een specifieke belevenis is waarop heel veel mensen willen ingaan, mee te nemen.

Op het rivier- en cruisetourisme wil ik bij uw volgende vraag dieper ingaan. U weet ongetwijfeld dat daar een aantal knelpunten om een antwoord vragen vooraleer we dat breed promoten en meenemen in onze marketing.

Uiteraard wil ik samenwerking. Dat is ook een van de krachtlijnen in het hoofdstuk 'Toerisme' van het regeerakkoord. Toerisme kan maar slagen in de samenwerking tussen alle publieke actoren – de steden, de gemeenten, de provinciale toeristische organisaties en Toerisme Vlaanderen – en de privéactoren. Het zal aan bod komen bij de bespreking van de beleidsnota: Toerisme Vlaanderen kan zeker nog vooruitgang boeken in de samenwerking met de privésector.

De privésector is in Vlaanderen een zeer belangrijke sector. We hebben er allemaal voordeel bij om het belang van het toerisme te onderkennen. Ik zal in mijn beleidsnota de nodige cijfers geven. Toerisme draagt bij tot een groot percentage in ons bruto nationaal product, veel groter dan veel industriële sectoren. Toerisme zorgt voor enorm veel intensieve tewerkstelling van heel veel kortgeschoolden. De samenwerking met de privésector zorgt voor de creatie

van werk. Het gaat om de horecasector, maar ook om tal van andere actoren die ik nu niet zal noemen. Mijnheer Verstreken, we gaan voluit voor samenwerking. Dat staat trouwens met zoveel woorden in het toerismehoofdstuk van het regeerakkoord.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Mijnheer De Meulemeester, er wordt hier een beleidsplan tot 2018 naar voren gebracht. Dat is een lange-termijnvisie. Het initiatief komt van de mensen in West-Vlaanderen die daar professioneel mee bezig zijn. Toerisme Vlaanderen heeft ook een coördinerende taak en kan andere mensen en andere provincies stimuleren om dergelijke initiatieven te nemen. Dat is belangrijk in het kader van de professionalisering van de sector.

In de vorige legislatuur hebben we in deze commissie nog een decreet goedgekeurd over samenwerkingsverbanden. We moeten elkaar ondersteunen en versterken. Niemand mag in zijn eigen hokje blijven. Er moet een gezonde wisselwerking komen.

Ik dank de collega's voor de complimenten. Vorige keer hebben we toerisme in de Commissie voor Buitenlandse Zaken op de kaart gezet, nu doen we dat in deze commissie. Incoming en outcoming toerisme zijn allebei belangrijk.

Mijnheer de minister, we kijken uit naar de beleidsnota.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de promotie van rivier- en cruisetoeurisme

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik richt nu even de blik op Oostende en Zeebrugge, maar wees gerust, Antwerpen zal ook aan bod komen. Ik weet niet of die cruiseschepen straks onder de Lange Wapperbrug zullen kunnen varen, wat natuurlijk een sterk visueel plaatje zou opleveren, maar ga ik niet dieper op in.

Oostende en Zeebrugge hebben de handen in elkaar geslagen om promotie te voeren binnen de cruisesector. Onlangs organiseerden de beide havens samen een persconferentie om cruisesemaatschappijen te overtuigen van hun mogelijkheden. Tien belangrijke spelers, goed voor 80 percent van de markt, werden uitgenodigd om tijdens een boottocht van Oostende naar Zeebrugge kennis te maken met beide havens. Cruisetoeurisme wordt steeds populairder en ook steeds betaalbaarder. Cruises stimuleren het toerisme en de lokale economie. Maar rederijen zijn nog te weinig vertrouwd met de toeristische mogelijkheden in Vlaanderen. We hebben hier een heel ruim aanbod, een heel groot potentieel. We zijn veel te weinig chauvinistisch. Daarom hebben de havens de grootste spelers uitgenodigd om beide havens voor te stellen.

Oostende en Zeebrugge ontvangen jaarlijks – en het gaat elk jaar in stijgende lijn – 75 cruiseschepen. Oostende ontvangt tot nu toe vooral kleinere schepen, maar met de uitbreiding van de havengeul zal de haven van Oostende ook cruiseschepen van 200 meter kunnen verwelkomen.

Naast Oostende en Brugge kent het cruisetoeurisme ook in Antwerpen een flinke stijging. Na enkele mindere jaren wordt dit jaar een toename van vierduizend toeristen verwacht bij de zee-cruises, en voor volgend jaar worden minstens negentien grote schepen verwacht. Daarnaast is ook het riviertoerisme aan een opmars bezig, voor volgend jaar worden 445 rivier-cruises verwacht.

De strijd met andere Europese cruisehavens is bikkelhard. Rederijen zijn bereid om een haven in Vlaanderen aan te doen, op voorwaarde dat ze ook andere grote steden kunnen bezoeken. Daarom is samenwerking tussen de steden en havensteden noodzakelijk om het cruisetoeisme in Vlaanderen te promoten.

Een paar weken geleden was ik in Zeebrugge, toen daar het tweede grootste cruiseschip ter wereld aanmeerde. Ik kreeg er een rondleiding en heb met enkele mensen kunnen praten. Ik heb daar toch minstens veertig bussen geteld. Alles was volzet. Eén schip telt meer dan drieduizend passagiers. Die deden voor twee dagen onze Vlaamse havens aan. De bussen reden op en af naar onze Vlaamse kunststeden: Antwerpen, Brussel, Gent en Brugge. Ik weet niet zeker of Leuven erbij was. Dat loont de moeite. Toerisme Vlaanderen moet die mensen een degelijk en professioneel pakket aanbieden, ook met het oog op 2014-2018. We hebben zoveel potentieel om op de internationale markten aan te bieden.

Er is net een meeting geweest met die cruisemaatschappijen. In internationale bladen die ik onder ogen heb gekregen, las ik dat men schrijft dat Vlaanderen een potentieel heeft, maar dat het de eerste keer is dat we zoiets hebben gedaan en blijkbaar was het een beetje magertjes en nogal amateuristisch aangepakt. De organisatie was last minute en niet zo professioneel. Men had er meer van verwacht. Het is jammer dat zoiets verschijnt. Er is nog werk aan de winkel.

In de beleidsanalyse van riviertoeisme en cruisetoeisme zijn een aantal knelpunten opgenomen. Mijnheer de minister, vindt u het opportuun om, met het oog op het opkomend rivier- en cruisetoeisme, te investeren in die knelpunten?

De promotie van zee- en riviercruises wordt meestal gevoerd door de steden zelf. Toerisme Vlaanderen voert vooralsnog geen structurele promotie rond rivier- en cruisetoeisme. Welke rol kan Toerisme Vlaanderen volgens u spelen in de ontwikkeling van dit domein?

De voorzitter: Mijnheer Verstreken, u was hier niet tijdens de vorige discussie. Mevrouw Vogels heeft er toen op gewezen dat de Lange Wapperbrug niet over de Schelde zou komen. De kans is dus bijzonder klein dat daar ooit een cruiseschip onder zal varen.

De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben het volledig eens met de vraag van de heer Verstreken, waar hij het heeft over het cruisetoeisme en meer in het bijzonder het rivier- of watertoerisme in Vlaanderen. Het cruisetoeisme is inderdaad een bepaalde niche, maar het is economisch belangrijk. We moeten ook die opportuniteit meenemen: we hebben de kans omdat heel veel mensen met dat cruisetoeisme naar hier komen.

Ik wil in het bijzonder een lans breken voor het rivier- en watertoerisme. Dat is hoe langer hoe meer aan het groeien, terwijl het financieel niet stevig staat voor wat betreft de infrastructuur en de promotie. De vzw Toerisme Oost-Vlaanderen heeft om te besparen geen euro opgenomen voor het watertoerisme, dat nochtans heel belangrijk is. Misschien is hier een taak weggelegd voor Toerisme Vlaanderen om, indien mogelijk, op het vlak van infrastructuur en promotie, een tandje bij te steken. De promotie die gericht is op de buurlanden Frankrijk en Nederland is zeer belangrijk, zeker ten aanzien van Nederland, want daar is het vaartoerisme heel belangrijk. Je hebt daar heel veel mensen die met boten naar Vlaanderen komen. Dit overstijgt de financiële draagkracht van de steden en gemeenten. Toerisme Vlaanderen kan hier een signaal geven en zorgen voor bijkomende middelen voor promotie en infrastructuur.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, ik vind nog altijd dat wij hier een voorafname doen van de bespreking van de beleidsnota. Ik zei het daarnet al: in de beleidsnota 2004-2009 kwamen het cruisetoeisme en het water- en riviertoeisme ook aan bod. Het zal er nu ongetwijfeld ook in voorkomen.

De vraag op zich is natuurlijk wel interessant. Er zijn inderdaad heel wat problemen, bijvoorbeeld inzake toegankelijkheid. We hadden in de vorige legislatuur de problematiek van de paspoorten. Dat is een federale bevoegdheid.

Er is iets dat ik een beetje spijtig vind – en ik heb dat discours de afgelopen vijf jaar gevoerd, en niet alleen in verband met deze problematiek. Net zoals de heer Verstreken heb ik gezien dat de havens van Oostende en Zeebrugge een persconferentie organiseerden met de tien belangrijkste spelers op de markt. De Vlaamse overheid en Toerisme Vlaanderen waren daar op geen enkele manier bij betrokken. Zo zijn er nog een aantal dossiers waar ik altijd de indruk heb dat gemeenten en steden op bepaalde momenten het beleid dat hier wordt uitgestippeld niet echt ernstig nemen en toch maar doen wat zij willen. Dat is een versnippering van krachten en middelen.

Dat is het geval in veel dossiers. Ik zal het in de bespreking van de beleidsnota aantonen voor wat betreft het grote project 2014-2018. Ik heb er in de vorige legislatuur al op gewezen dat iedereen daar bezig is op zijn eigen eilandje: de gemeente, de privéactoren, de provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse overheid. Het is een spijtige evolutie dat wij er in Vlaanderen niet in slagen om voor het toerismebeleid de krachten meer te bundelen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik was aanwezig toen dat schip in september in Zeebrugge aanmeerde. Met enkele kleine infrastructurele werken zou de stad Brugge een sympathieker onthaal kunnen organiseren dan vandaag het geval is, want nu komen de mensen aan op een zeer ongezellige kaai, bijna in de achterbuurten van Zeebrugge. Dat is dus gemakkelijk oplosbaar.

Ik pleit ervoor om niet te veel te snoeien in de budgetten voor de promotie van het toerisme, en die voor het rivier- en cruisetoeerisme vallen daaronder. Ik weet wel dat er een besparingsronde is aangekondigd, maar het is zo dat ons budget, in vergelijking met dat van andere landen, erg beperkt is. Kunt u daarover waken, en een inspanning leveren om ze zelfs nog te laten toenemen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, collega's, dit is een boeiend onderwerp. Er zijn hier allerlei zaken gezegd die het verdienen te worden meegenomen. Vooraf wil ik zeggen dat de problemen inzake het rivier- en cruisetoeerisme redelijk omvangrijk zijn. Uit de beleidsanalyse blijkt dat er een aantal knelpunten zijn. Die moeten worden aangepakt vooraleer promotie kan worden gevoerd. Eerst is er het onderzoek, dan de productontwikkeling, ten slotte de promotie.

Promotie kan worden gevoerd als men een goed product kan aanbieden, en dat is vandaag niet het geval. Ik denk dat we moeten toegeven dat er onvolkomenheden zijn aan de producten die we willen aanbieden. Als we daarover een uurtje zouden praten, dan zouden we tal van problemen inzake het rivier- en cruisetoeerisme kunnen opsommen. Het slechtste wat we kunnen doen, is toeristen lokken, maar achteraf moeten vaststellen dat ze zich een beetje bedrogen voelen en hun verwachtingen inzake kwaliteit niet zijn ingelost. Mensen die onze kunststeden bezoeken, zijn erg tevreden. Uit alle enquêtes blijkt dat. De mensen zeggen dat die producten aan hun verwachtingen beantwoorden of ze zelfs nog overtreffen. Zo moet het, en daarom is eerst onderzoek nodig.

Een tweede knelpunt is al door de heer Sintobin vermeld. Er is voor het rivier- en cruisetoeerisme samenwerking nodig tussen de zeehavens en onze steden aan de rivieren. Op Vlaams niveau moet er worden samengewerkt. Inzake watertoerisme wordt al veel samengewerkt, want er wordt in vergcevorderde mate overlegd tussen Toerisme Vlaanderen en het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust. Waterwegen, Zeekanaal en de nv Scheepvaart moeten ook met Toerisme Vlaanderen dialogeren en onderzoeken opzetten. De aanleg van

infrastructuur in zee- en rivierhavens is geen zaak voor Toerisme Vlaanderen, want de dienst is daarvoor niet bevoegd en heeft daarvoor de middelen ook niet. Voor de productontwikkeling is dus samenwerking nodig.

De beleidsanalyse legt ook een aantal positieve zaken bloot. Zo zeggen de cruisereders dat het onthaal in de haven – de beloodsing, de afhandeling, het versassen – van primordiaal belang is. Die reders hebben op de conferentie hun tevredenheid geuit over de dienstverlening en het onthaal in onze havens.

Naast het Vlaamse niveau moet natuurlijk ook de sector zelf, met de jachthavens, een grote rol spelen. Ook de betrokken steden moeten dat doen.

Wat het cruisetoeisme betreft, wordt er onvoldoende samengewerkt. Er is het project Flanders Port Area dat beoogt de dynamiek van de Vlaamse havensteden Antwerpen, Gent, Zeebrugge en Oostende structureel te ondersteunen. Ik denk dat dit een goed platform zou kunnen zijn om het cruisetoeisme te ontwikkelen. Er is niet alleen een samenwerking op Vlaams niveau nodig, er is ook samenwerking in Europese verbanden nodig. Het komt erop aan dat we ook grote cruiseschepen naar Europa en naar Vlaanderen halen. Op dit ogenblik werkt enkel Antwerpen op dat niveau, in de Atlantic Alliance. Dat samenwerkingsverband probeert grote cruiseschepen naar West-Europa te halen. Onze havensteden moeten met het oog daarop tenminste samenwerken. Het zou een goede zaak zijn als naast Antwerpen ook de andere havensteden aan het platform meewerken, want de schaalvoordelen die zo kunnen worden aangeboden en de bijbehorende campagnes maken indruk op de rederijen.

Wat het riviertoerisme betreft, is er wellicht nog meer werk aan de winkel. Gelukkig liggen al onze kunststeden aan het water. De heer De Meulemeester komt uit een stad die niet behoort tot de zes, maar het is toch een stad die een groot kunstpatrimonium en veel toeristische troeven heeft. Daar is ook samenwerking nodig. Als we Nederlanders, die een ontwikkeld fluviaal toerisme gewoon zijn, willen aantrekken, dan moeten we een aantrekkelijk pakket kunnen aanbieden waarin ook bezoeken en uitstappen zijn verwerkt. De steden moeten daarom de handen in elkaar slaan. Waarom zouden de kunststeden in het kader van het Kunststedenactieplan niet een project indienen om samen een product te ontwikkelen en daarvoor dan samen promotie voeren? Dat kan in samenwerking met de andere mooie Vlaamse steden.

En we moeten nog verder doordenken, en samenwerken met Frankrijk en Wallonië, want mensen die varen willen vaak de grenzen oversteken. En dat laatste zorgt vaak voor problemen, bijvoorbeeld met de betaling van tarieven. Dat moet worden uitgeklaard. Ik herhaal het dus: het zou alvast mooi zijn als een structureel samenwerkingsverband zou ontstaan tussen onze havensteden – die vaak toch ook de kunststeden zijn – en ook een vorm van samenwerking tussen onze kunststeden die aan het water liggen. Zo kan op de groeiende sector van het fluviaal toerisme worden ingespeeld. Maar eerst moet er onderzoek gebeuren. Er is een goed product nodig, want niks is erger dan een ontgoochelde toerist.

We moeten daarin eerlijk zijn: we zijn geen groot land inzake varen. We hebben veel troeven, maar we moeten bescheiden blijven. In elk geval komen we daar in de beleidsnota en bij andere gelegenheden nog uitvoerig op terug.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijn vraag is opgesteld in functie van de actualiteit: er zijn over dit onderwerp een aantal artikeltjes in de pers verschenen. Het bezoek aan het schip diende om eens na te gaan hoe alles werd aangepakt. Nadien is het schip naar de Baltische staten doorgevaren. Men zei me dat men echt interesse heeft als er professionele ondersteuning komt en de aangeboden pakketten goed zijn.

Flanders destination komt steeds meer op het voorplan. Vlaanderen wordt alsmaar beter ontdekt, mee dankzij de inspanningen die de afgelopen jaren zijn geleverd. Vroeger voer men van Marseille rechtstreeks door naar Rotterdam en de Baltische staten, maar vandaag wilt

men bij ons een tussenstop inlassen. De tevredenheidsonderzoeken tonen vooral bij de Amerikaanse en de Aziatische passagiers aan dat ze vol lof zijn over wat ze bij ons te zien hebben gekregen. Het schip zat vol, alle kajuiten waren bezet. De mond-aan-mondreclame komt dus op gang, en als het kan, moeten we die ondersteunen.

Een kleine anekdote. Ik sprak met enkele Amerikaanse passagiers, en ze vertelden dat ze naar hier waren gekomen omdat ze de film 'In Bruges' hadden gezien. Die film is mee ondersteund door het filmloket dat er kwam dankzij een decreet dat in onze commissie voor Cultuur het licht zag. Een aantal mensen stond sceptisch tegenover het initiatief en zelf vind ik de film verre van oké, maar de Amerikanen vinden het een cultfilm, en ze willen allemaal Brugge zien en nemen dan de rest erbij. Ook het Flanders House in New York heeft zijn steentje bijgedragen op het vlak van imagobuilding, en dat staat los van de recente negatieve berichtgeving. Verdere ondersteuning is dus nodig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het aandeel van de gemeenten in de saneringsinspanningen van de Belgische overheid

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik kan vrij kort zijn. Recent bereikten de verschillende overheden van dit land een akkoord over de saneringsinspanningen die elk van hen de komende jaren zal leveren. Uit dat akkoord blijkt dat de gewesten, de gemeenschappen en de lokale besturen samen 35 percent van die inspanningen op zich zullen nemen. Ik ga niet in op de discussie over het aandeel van Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Anderen hebben daarover al duidelijke uitspraken gedaan.

Het is evenwel minder duidelijk welk aandeel van die inspanning de hoger vermelde overheden voor hun rekening zullen nemen. Vooral bij de lokale besturen blijken er dienaangaande vragen te leven, temeer daar zij bij de totstandkoming van dit akkoord op geen enkele manier betrokken waren. Wellicht hebt u meer informatie.

Mijnheer de minister, kloppen de berichten dat de lokale besturen niet betrokken werden bij de onderhandelingen over dit akkoord? Hebt u als minister van Binnenlands Bestuur inmiddels uitleg verschaft aan de lokale besturen of aan de verenigingen die hun belangen behartigen? Zo neen, waarom is dat nog niet gebeurd? Kunt u preciseren welke inspanningen van de lokale besturen in dit kader precies worden verwacht? Dat laatste is erg belangrijk, want de gemeenten werken aan hun meerjarenplanning. Als we nog een aantal zaken willen realiseren, dan is nu het goede moment om te beslissen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik deel de zorg van de heer Verfaillie, in de eerste plaats omdat de budgetten van de lokale besturen de afgelopen jaren onder druk kwamen te staan, onder meer dankzij het dividendverhaal en een aantal bijkomende opdrachten. In het verleden is de bekommernis over de lokale financiën al een paar keer aan bod gekomen. Ik ook pleit dus voor maximaal overleg en het maximaal verschaffen van duidelijkheid. Ik sluit me dus helemaal aan bij de vraag van de heer Verfaillie.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Verfaillie. Dat de gemeentelijke financiën onder druk staan, is niets nieuws. Tijdens de vorige legislatuur is hier al herhaaldelijk min of meer gevraagd om na te gaan of de werking van het Gemeentefonds

en de daarbij gehanteerde criteria niet moeten worden herzien. Ik neem aan dat dit een onderwerp voor de beleidsnota wordt. Of is dat niet het geval? Ik neem alleszins aan dat we daarover duidelijkheid krijgen.

De heer Verfaillie heeft het over een akkoord. Het is geen akkoord, het is een akteneming van de verdeling: 65 voor het federale niveau, 35 voor entiteit 2, waaronder de lokale besturen. In welke mate heeft de Vlaamse Regering intern al een akkoord bereikt over de te leveren inspanning? Is daarover al met de lokale partners overlegd, en dan vooral met de VVSG en de VVP? De gemeenten moeten in principe tegen het jaareinde in de verschillende gemeenteraden hun begroting indienen. Ik neem aan dat ze dus met veel vragen zitten. Het zou toch niet decent zijn dat ze wegens een gebrek aan informatie hun begrotingsopmaak tot begin volgend jaar moeten uitstellen of anders erg veel budgetwijzigingen in 2010 moeten doorvoeren. Ik sluit me dus aan bij de vragen van de twee vorige sprekers.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik dank u voor deze vragen. Ze zijn kort, maar ze vereisen toch een diepgaand antwoord. Ik probeer zo beknopt mogelijk te zijn.

Vooreerst wil ik herinneren aan het Stabiliteits- en Groeipact van 1997. Het is een Europees pact dat alle landen ertoe verplicht om een maximaal financieringstekort van 3 percent van het bbp te hebben. Dat is de norm die ertoe heeft geleid dat ook bij ons stelselmatig inspanningen zijn geleverd om het begrotingstekort te verminderen. Dat is een goede zaak, want het dient het algemeen belang.

De norm slaat op het geheel van de entiteiten. Entiteit 2 zijn de deelstaten en de lokale overheden; de norm is ook op hen van toepassing. Europa kijkt daar kritisch op toe. Het eerste stabiliteitsprogramma van de federale regering dat op 6 mei is ingediend, heeft van Ecofin een onvoldoende gekregen. In een advies wordt gezegd dat het huiswerk moet worden overgedaan. Dat is gebeurd en in het Overlegcomité is daar akte van genomen. In het Vlaams regeerakkoord staat wat we in dat verband zullen doen. U weet wat we zullen doen en wat we niet zullen doen. Onderhandelingen in de strikte zin van het woord zijn er niet gevoerd. Op het Vlaamse luik ga ik hier niet in; er is hier ook niet naar gevraagd en dat is elders al aan bod gekomen.

Ik kan wel zeggen dat daarover met de lokale overheden geen onderhandelingen zijn gevoerd. Voorheen is dat ook nog nooit gebeurd. De inspanningen slaan op het geheel van de entiteiten en eigenlijk blijven de lokale entiteiten tot vandaag een beetje buiten het blikveld. De ESR-problematiek rijst immers - ik kom daar in mijn antwoord op de derde vraag nog op terug. Het INR stelt dat ook de lokale entiteiten inzicht moeten verwerven in de problemen rond het financieringstekort.

Met de lokale overheden zijn dus geen onderhandelingen gevoerd, om de eenvoudige reden dat er geen overeenkomsten zijn gesloten. Wel is het zo dat de VVSG op de hoogte is gebracht van de akteneming van de aanvulling op het stabiliteitsprogramma van 2009-2013 door het Overlegcomité. Dat is op 16 september gebeurd. Ik heb daar geen verdere uitleg verschaft over inspanningen die eventueel van de lokale besturen worden verwacht. Want er zijn in dat verband geen akkoorden; er moet nog worden onderhandeld.

Ik heb me laten informeren. Sinds 1994, toen het eerste Stabiliteitsprogramma is uitgewerkt, zijn de lokale besturen nooit bij de besprekingen in het Overlegcomité en het afsluiten van de akkoorden betrokken. Ik moet eraan toevoegen dat nu de puntjes op de i worden gezet. Dat zal veranderen, zo is toch mijn aanvoelen.

Over mijn derde punt heb ik het al gehad: er moet nog worden onderhandeld. Er is in het Overlegcomité wel afgesproken dat er moet worden gewaakt over de strikte naleving van de toepassing van de ESR95-normen door de lokale besturen. De overheid in haar geheel is daar

al lang aan onderhevig. Dat is niet nieuw, dat is zo op Europees niveau afgesproken. Het INR stelt nu dat er klaarheid moet komen. Dat zal ook gebeuren, en de overgangperiode is 2012-2013. De klaarheid zal er dus zijn bij de aanvang van de volgende bestuursperiode van de steden en gemeenten. Er is wel gezegd dat dit voor de steden en gemeenten niet zal gebeuren op jaarbasis, maar op meerjarige basis. Dat biedt de mogelijkheid om sluitende oplossingen uit te werken. De gemeentelijke bestuursperiode kan dan bijvoorbeeld in acht worden genomen, zodat met de investeringscyclus van de lokale besturen rekening kan worden gehouden.

Dat vereist heel wat denkwerk. Wij zijn volop bezig met het onderzoeken van deze problematiek die trouwens veel te weinig in het blikveld is gekomen. De ESR-problematiek is een macrogegeven. We gaan ervan uit dat ze niet op elke gemeente van toepassing zal zijn. Het betreft ook een meerjarenproblematiek. We zullen daarover met de VVSG in gesprek treden, want het is een moeilijke oefening. Er zijn nu al reacties vanuit de steden en gemeenten. Ik heb aan mijn administratie gevraagd om daarover een impactstudie te maken. Wat is de impact van de ESR-problematiek op de financies van de steden en gemeenten? Dat is belangrijk. We moeten daarover overleggen met alle betrokken partijen. Dat de lokale overheden informatie over de begroting en de boekhouding zullen moeten aanleveren, is niet evident. Dat zal nochtans moeten gebeuren om te kunnen voldoen aan de internationaal opgelegde ESR-rapportering.

De gegevens die het Instituut van de Nationale Rekeningen vandaag ontvangt van de lokale besturen voor de berekening van de ESR-vorderingen kunnen worden verbeterd vanuit de ESR-problematiek. Dat laat het INR ons althans weten.

Ik zal een voorontwerp van besluit aan de Vlaamse Regering voorleggen ter uitvoering van het onderdeel Financiën van het Gemeentedecreet. Dat moet nog uitgevoerd worden met een heel complexe problematiek, zoals u weet. Er zal heel wat denkwerk en creativiteit aan te pas moeten komen. De strikte voorwaarde is dat het uitvoeringsbesluit ertoe leidt dat de lokale overheden de nodige informatie aanreiken zodat de Vlaamse Regering die geacht wordt daarop toe te zien en ervoor verantwoordelijk is, aan de ESR-verplichtingen kan voldoen. Dat zal een taak zijn die ik in overleg met de steden en gemeenten zal uitvoeren.

Het mogelijke drama waar al naar verwezen is, zal niet plaatsgrijpen. Het gaat immers niet om een beoordeling van elke individuele stad of gemeente, maar over de collectiviteit van het hele Vlaamse Gewest.

We zullen het ook over een langere periode, misschien wel de hele bestuursperiode, trachten te spreiden. Hopelijk kunnen we dan tot oplossingen komen die verenigbaar zijn met het Stabiliteits- en Groeipact en met de situatie waarin onze steden en gemeenten verkeren. Onder de ESR-verplichting tot rapportering kunnen we echter niet uit.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank de minister voor zijn degelijke antwoord, maar ik zit nog met vele specifieke vragen en bedenkingen. Ik geef wat voorbeelden.

U weet net zo goed als ik, mijnheer de minister, dat een gemeentelijke weg heraanleggen gepaard gaat met een heel complex rioleringsdossier. Het kan jaren aanslepen. Het kan niet de bedoeling zijn dat minister Schauvliege klaar staat met haar subsidies om rioleringswerken uit te voeren en dat het sommige gemeenten verboden zou worden om de rioleringswerken uit te voeren omwille van het Stabiliteitspact. Wij worden nog altijd verplicht om de bovenbouw te betalen, de voetpaden en nog andere zaken.

De Vlaamse overheid moet zorgen dat ze geen tegenstelling creëert met haar eigen bepalingen. Ik geef het voorbeeld van het Lokaal Pact dat engagementen aangaat rond het vermijden van schuldverhoging. Vlaanderen heeft er zich toe verbonden een aantal rioleringswerken versneld uit te voeren. Toenmalig minister Crevits heeft in extra budgetten voorzien, 80 of 100 miljoen euro.

Dat betekent concreet dat in mijn gemeente twee rioleringdossiers door deze maatregel zijn gevat en dus versneld worden uitgevoerd. Dat betekent ook dat wij als lokaal bestuur versneld middelen moeten vrijmaken voor de bovenbouw en de voetpaden. Dat is geen probleem, maar we moeten ervoor opletten dat Vlaanderen niet in tegenspraak komt met zijn eigen bepalingen.

Een ander concreet voorbeeld. Er zijn gemeenten die heel wat geklasseerde monumenten hebben en restauratiepremies moeten aanvragen. Dat duurt jaren. Zullen wij de restauratie dan nog kunnen uitvoeren?

Verder spreekt de minister van een impactstudie. Wanneer zullen de resultaten ervan bekend zijn? Kunnen wij deze resultaten hier in de commissie inzien en bespreken?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Waar staat ESR voor? Europees systeem van nationale en regionale rekeningen. Dat begrip zullen we vast nog dikwijls tegenkomen.

Het gaat echter vooral om een boekhoudkundig probleem. Alle boekhoudingen zullen op elkaar moeten worden afgestemd.

Minister Geert Bourgeois: Het komt erop neer dat men de schuld moet boeken op het moment dat men de verbintenis aangaat. Dat heeft een grote implicatie. Dat is het probleem dat ook de heer Verfaillie aanhaalt. Sommige zaken zijn over een aantal jaren verspreid. Ik kan er nog niet op vooruitlopen. Het gaat om een verplichting waar men niet onderuit kan. Ik weet nog niet hoe we het zullen oplossen. We denken bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om een verbintenis te laten meenemen over diverse jaren om zo tot een spreading te komen.

We moeten ook pragmatisch nagaan of dit verenigbaar is met een verdere investering. Dat is de uitdaging. Het is geen gemakkelijke oefening. Ik kan er niet in detail op antwoorden. De bezorgdheid deel ik echter.

Ik zal zeker met tekst en uitleg komen. Ik moet trouwens met een uitvoeringsbesluit voor de dag komen. Ik stel voor om van zodra de resultaten van de impactstudie bekend zijn, hierover hier met jullie in dialoog te treden. Ik kan nu enkel over de verplichting spreken. Er is ook in een overgangperiode voorzien. We moeten echter vooruitziend zijn. 2012 en 2013 zullen snel daar zijn. We moeten zoeken naar zo pragmatisch mogelijke oplossingen die rekening houden met alle zorgen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Als Vlaanderen naar de lokale besturen gaat met bijkomende regels, moeten wij over de mogelijkheid kunnen beschikken om niet mee te doen, want wij mogen geen extra middelen uitgeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie, Vlaams Volksvertegenwoordiger, aan de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand over de reorganisatie van de brandweer en de aanbevelingen dienaangaande in de omzendbrief van 4 september 2009 houdende richtlijnen voor de opstelling van de gemeentelijke budgetten 2010

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, u bent een voorzichtig man. Ik was als burgemeester verrast over uw omzendbrief betreffende de begrotingsonderrichtingen. U spoort de lokale besturen aan om budgettair voorzichtig om te springen met de begroting voor de brandweer. Iedereen weet dat men volop bezig is met de brandweershervorming. In afwach-

ting van de juridische rechtspersoonlijkheid van de brandweerzones, spoort u de gemeenten aan om de investeringen op een laag pitje te houden.

Ik schets even de huidige stand van zaken. Binnen de brandweerzones zijn taskforces bezig, met wisselend succes overigens, om tot een gecoördineerd geheel te komen. De huidige brandweerzones werken vrij vlot samen. Het budgettaire aspect vormt het probleem. Vandaag dragen de lokale besturen 90 percent van de kosten voor de brandweer. De federale overheid draagt ongeveer 10 percent van de kosten. De federale overheid heeft zich bij de hervorming geëngageerd om te komen tot een opstap van 50/50. Zolang de federale overheid haar belofte niet hard maakt, zal de hervorming voor ons uitgeschoven worden.

Eerst was de datum van 1 januari 2010 naar voren geschoven, nadien 2011. Nu lees ik al dat het 2013 of 2014 zal worden vooraleer de brandweer rechtspersoonlijkheid en dus een eigen juridische structuur krijgt.

Sommige lokale besturen staan voor moeilijke beslissingen, die twee jaar zijn uitgesteld omdat men ervan uitging dat de juridische structuur er zou komen. Dat gebeurt voorlopig niet. Sommige lokale besturen moeten dan toch noodzakelijke investeringen uitvoeren. De brandweerzones functioneren vrij goed. Er is dus geen echte haast bij de juridische structuur, maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat omwille van de huidige omzendbrief noodzakelijke investeringen inzake infrastructuur niet kunnen worden uitgevoerd omdat de federale regering de juridische structuur voor zich uitschuift.

De minister spreekt van een sperperiode. Bij de verkiezingen gaat het om drie maanden. Kan de minister preciseren hoe lang deze sperperiode zal duren? Welke uitgaven beschouwt hij als noodzakelijk voor de goede werking van de gemeentelijke brandweerdiensten?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Ik sluit mij bij deze vraag aan. De heer Verfaillie sprak namens de gemeentebesturen, maar de brandweer, het terrein dus, is evenmin gelukkig met deze richtlijn. De richtlijn zal door sommige gemeenten worden aangewend om niet meer te investeren. Het is nog maar de vraag of de federale regering eindelijk het geld zal vinden om de lang beloofde hervormingen uit te voeren. Zij vrezen alleszins van niet.

Alle personeelsproblemen die er op dit moment zijn, blijven bestaan. Door deze maatregel zal het uitblijven van investeringen en aanwervingen op de middellange termijn de veiligheid van de burgers in het gedrang brengen. Daarom wens ik me aan te sluiten bij de twee vragen van de heer Verfaillie. Ik spreek zeker ook in naam van mensen uit de brandweerwereld die mij hun bezorgdheid hebben geuit.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik wens mij aan te sluiten bij de heer Verfaillie. De gemeenten stellen in hun begrotingen nu inderdaad vragen over de brandweer. Een wagen is oud en moet worden vervangen. Als hoofd van de veiligheid kun je moeilijk veiligheidsrisico's nemen door te verwijzen naar budgettaire beperkingen. Dat is je verantwoordelijkheid. Ik meen te begrijpen dat de minister daar niet op duidt. Een pompwagen kost toch snel 250.000 euro. Het gaat over enorme investeringen.

In de wandelgangen wordt van alles verteld over de brandweershervorming. Men zegt dat zij er nooit zal komen, dat er eventueel een bevoegdheid zal worden overgeheveld naar Vlaanderen, dat het een Vlaamse materie zal worden. Het moet duidelijk worden of die hervorming er komt. De budgetten komen eraan en precies in die periode zou er duidelijkheid moeten worden geschapen. Nu is het moment dat wij de beslissingen moeten nemen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het punt is gemaakt: de taskforces zijn volop bezig, de prezonecolleges en de prezoneraleden werken. Maar ze heb-

ben op dit ogenblik ook engagementen aangegaan op basis van de trekkingsrechten die hun door de federale overheid ter beschikking zijn gesteld. Die zaken zullen niet stoppen op 1 januari 2010. In mijn zone hebben we contacten voor externe ondersteuning, hebben we een administratieve kracht deeltijds ingeschakeld, zijn er officieren uit verschillende korpsen gedetacheerd, en worden er containers aangekocht om die mensen in te laten werken.

De gemeentebesturen – en dan komen we terug bij de gemeentebegrotingen – zullen een systeem moeten opzetten om volgend jaar die continuïteit te waarborgen. Het heeft geen zin om gedurende een halfjaar of negen maanden aan iets te werken en dan op 1 januari vast te stellen dat het federale niveau geen definitief uitsluitsel kan geven over de finale datum van de toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de nieuwe zones, en om dan te zeggen dat het gedane werk in de koelkast zal worden gestopt. Dat is geen optie.

Er ontstaat op dit ogenblik een heel concreet pijnpunt: hoe moeten we, met het oog op 2010, vanuit verschillende gemeenten in die middelen voorzien en die uitgeven of ergens een pot maken voor een juridische structuur die nog in de lucht hangt? Moet één gemeente daar het initiatief nemen en dat voorschieten en dan terugvorderen bij de andere, of moet men nagaan of er in het aanbod van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking een lichte ad-hocstructuur kan worden opgericht? Ik weet dat u zich niet heeft kunnen voorbereiden op deze vraag, maar ik vond het toch belangrijk om even aan te geven dat een aantal gemeenten in Vlaanderen op dit ogenblik, met het oog op de opmaak van de budgetten voor 2010, worstelen met een probleem.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal beginnen bij de laatste vraag, van de heer Kennes, omdat die ons brengt bij de problematiek van de eventuele inwerkingtreding van de nieuwe brandweerzones. Die was aangekondigd voor 1 januari 2010. Ik heb contact laten opnemen met het kabinet van minister Turtelboom. Daar wordt gezegd dat die datum niet wordt gehaald. Dat is geen nieuws voor jullie. Het is nog altijd het doel om in 2010 de nieuwe zones op te zetten. Mijnheer Kennes, u vraagt wat er in afwachting moet worden gedaan. Wel, er moet worden gewerkt binnen de huidige structuur, binnen de huidige kaders.

Zo kom ik tot de vraag van de heer Verfaillie, die daarmee bewijst dat hij zeer alert de omzendbrieven leest. Ik wil alle ongerustheid daarover wegnemen. Als u die omzendbrief heel aandachtig leest, dan weet u dat geen enkele geplande investering die opgenomen is in het FOD-meerjarenplan in het gedrang komt.

Mijnheer Vanden Bussche, er zullen evenmin investeringen in het gedrang komen die erop gericht zijn bestaand materieel te vervangen, materieel dat versleten is of plots defect, enzovoort.

De enige strekking van die omzendbrief is: vermijden dat bepaalde gemeentebesturen slinkse operaties zouden uitvoeren die de nieuwe toekomstige brandweerzone budgettair zouden belasten. Uit een bepaalde provincie is vanuit de dienst van de gouverneur de melding gekomen dat gemeente X van plan is om heel duur nieuw materieel te kopen met een leasingcontract waarvan de afbetalingen pas na drie jaar moeten beginnen. Dit wordt met andere woorden afgewenteld op de collega-partnersteden die dan in de nieuwe brandweerzone zouden treden.

De omzendbrief maant aan tot voorzichtigheid: doe geen investeringen die niet opgenomen zijn in dat meerjarenplan. Met alle investeringen die wel zijn opgenomen in het meerjarenplan kunt u rustig doorgaan. Uiteraard kunt u bij urgentie, bij noodzakelijke vervangingen en dergelijke, doen wat u moet doen. Maar bezwaar daar de toekomstige brandweerzone niet mee, die dan plots een geschenkje zou binnenkrijgen van iets dat niet gepland was.

De omzendbrief gaat om brandweermaterieel dat niet opgenomen is in de meerjarenplanning, en niet om uitgaven die noodzakelijk zijn voor de goede werking van de gemeentelijke

brandweerdiensten. Zowel de steden en gemeenten als de brandweerdiensten mogen gerust zijn.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Dank u, mijnheer de minister, voor uw geruststellend antwoord.

U haalt het concreet voorbeeld aan van een puur leasingcontract dat pas start na drie jaar. Ik weet niet om welke gemeente het gaat, maar met die omzendbrief heeft geen enkele instantie het recht om de beslissing van die gemeenteraad te schorsen. De kredieten moeten zelfs niet ingeschreven worden in de begroting, want de budgettaire implicaties zullen zich pas voordoen over drie jaar. Als dat opgenomen wordt in het meerjarenplan en die aanbesteding vindt plaats, dan veronderstel ik dat geen enkele instantie – niet van de gouverneur, niet van Binnenlandse Zaken – het recht heeft om die beslissing te schorsen.

Mijnheer de minister, uw antwoord stelt mij tevreden. De impact is veel kleiner dan ik had verwacht. U hebt een duidelijk antwoord gegeven. Ik denk dat de lokale besturen er zeer tevreden mee zullen zijn.

Minister Geert Bourgeois: Niet in het kader van het goedkeuringstoezicht maar van het algemeen toezicht, natuurlijk. Het feit dat de gouvernementele diensten daar weet van hadden, bewijst dat ze inderdaad soms wel op de hoogte zijn van zaken die in die omstandigheden niet zouden kunnen. De gouverneurs moeten toezien op de naleving van deze omzendbrief.

Nog eens: het gaat om een heel beperkte casus. Niemand moet zich zorgen maken. Alles wat in de meerjarenplanning staat, kan doorgang vinden. Alles wat nodig is voor de goede werking kan doorgang vinden. Deze omzendbrief werkt op dit punt veeleer preventief. Hij wijst de gemeenten erop niet oncollegiaal te doen tegenover toekomstige partners, die dan plotse-ling opgescheept zouden zitten met een vergiftigd geschenk.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de minister, heb ik goed begrepen dat de boodschap die u kreeg van minister Turtelboom was dat de inwerkingtreding gepland is voor de loop van 2010, en niet voor 1 januari 2011?

Minister Geert Bourgeois: Ja.

De heer Ward Kennes: U antwoordt dat men binnen de juridische structuren moet blijven. Mijn opmerking was er juist op gericht om te zeggen dat, met de lopende contracten en met het wegvallen van het trekkingsrecht op het federale niveau en het feit dat de gemeenten uit eigen middelen iets gemeenschappelijks zullen moeten financieren, de huidige structuren niet adequaat zijn om dit probleem op te lossen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Het antwoord luidt: in de loop van volgend jaar. Misschien. Maar er staat niets in de federale begroting voor 2010. Als het niet in 2010 zal zijn, zal het verhuizen naar 2011. Dat is een grote zorg. Er moet eens duidelijkheid worden geschapen over hoe het nu zit met de brandweershervorming.

Minister Geert Bourgeois: Jullie hebben allebei gelijk. Er is onzekerheid over dit punt. Ik kan daar alleen maar op antwoorden dat dit een zaak is voor het federale niveau. Je zou eigenlijk aan de collega's in het federale parlement moeten vragen wat nu uiteindelijk de timing is, zodat alle gemeentes en alle brandweertzones weten waar ze aan toe zijn. Ik wil gerust als minister nog eens een brief sturen naar mijn federale collega Turtelboom om te wijzen op wat hier is geventileerd. Maar de beslissing moet daar vallen. Ik begrijp heel goed dat een en ander leidt tot onzekerheid.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, voor onze partij is het heel belangrijk dat, als de brandweershervorming er komt, het engagement van de federale overheid ten aanzien van de opstap 50/50 wordt gerespecteerd. Zolang daar geen duidelijk beeld over bestaat, denk ik dat die hervorming niet doorgaat.

De brandweerzones functioneren vandaag vrij goed. Als er geen middelen zijn, laat dan gewoon de bestaande brandweerzones, die goed werk leveren, bestaan en wacht tot de juridische indeplaatsstelling en tot de nodige middelen er zijn. Mijnheer de minister, dat is niet uw bevoegdheid, maar het is toch onze visie hierop.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gevolgen van het algemene hoofddoekverbod in het GO! voor het inburgeringsbeleid

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Raad van het Gemeenschapsonderwijs (GO!) voerde op 11 september 2009 met onmiddellijke ingang een verbod in op het dragen van levensbeschouwelijke kentekens in alle instellingen van het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Een gevolg van het algemene verbod is dat het dragen van levensbeschouwelijke kentekens ook in Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO) van het GO! wordt verboden. Die centra verzorgen nochtans een aanbod Nederlands Tweede Taal (NT2) aan nieuwkomers.

Het regeerakkoord ziet inburgering en kennis van het Nederlands terecht als dé hefboomen voor emancipatie en voor het krijgen van kansen in onze samenleving. U hebt gisteren nog, bij een bezoek aan een Huis van het Nederlands, het belang van de Nederlandse taal bevestigd.

Nog een doelstelling uit het regeerakkoord is het verhogen van de deelname aan het volwassenenonderwijs – en ik citeer: “We willen dat meer anderstalige volwassenen lessen Nederlands volgen in het volwassenenonderwijs.”; “Iedereen moet de kans krijgen om levenslang te leren. Eventuele drempels die de toegang tot levenslang leren bemoeilijken, worden weggenomen.”

Voor wie niet verplicht is een inburgeringstraject te doorlopen, vormt het hoofddoekverbod mogelijk een drempel voor het volgen van lessen Nederlands. Dit geldt ook voor andere opleidingen in het volwassenenonderwijs.

Momenteel wordt de discussie over het dragen van een hoofddoek vooral gevoerd in een onderwijscontext. Maar eerder werd het debat al gevoerd in het kader van de loketfunctie in een openbare dienst. In elk geval is er telkens een link met het inburgeringsbeleid. Het lijkt mij dan ook noodzakelijk uw standpunt als Vlaams minister bevoegd voor de inburgering te vernemen over een aantal gevolgen van het ingevoerde verbod op het dragen van levensbeschouwelijke kentekens in het algemeen en van een hoofddoek in het bijzonder.

Mijnheer de minister, bent u op enig moment geconsulteerd over de mogelijke gevolgen voor het inburgeringsbeleid van het ingevoerde verbod? En zo ja, welk standpunt hebt u daarbij ingenomen? Erkent u dat dit verbod negatieve gevolgen kan hebben voor de deelname aan de lessen Nederlands en andere opleidingen in het volwassenenonderwijs?

Worden de doelstellingen van taalverwerving en arbeidsparticipatie doorkruist door dit verbod, dat mogelijk een drempel vormt voor het volgen van opleidingen? Vindt u het opportuun dat dit verbod ook geldt voor de volwassen cursisten NT2, die verplicht het inburgerings-

traject doorlopen? Ik denk daarbij ook aan voorstellen op het federale niveau van een andere partij om dit hoofddoekenverbod eventueel te beperken tot zestien jaar. Maar dit terzijde.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, ik zou de heer Kennes eens willen vragen waar zijn partij met betrekking tot deze problematiek in het gemeenschapsonderwijs eigenlijk voorstander van is. Hij stelt de juiste vragen. Die vragen zijn echter het gevolg van een beleid dat op zich tot die vragen en tot bepaalde dilemma's heeft geleid.

Volgens de heer Kennes zou het hoofddoekenverbod de participatie aan het volwassenenonderwijs doorkruisen. Hij moet me dat toch eens uitleggen. Misschien doelt hij op het verschil tussen het leerplichtonderwijs, wat inhoudt dat leerlingen onderwijs moeten volgen, en het volwassenenonderwijs, dat in feite vrijwillig is. Ik begrijp de vraag in elk geval niet zo goed.

De minister zal de vragen van de heer Kennes uiteraard zelf beantwoorden. Ik vraag me gewoon af of de heer Kennes wil te weten komen of de minister een bezwaar tegen een eventueel hoofddoekenverbod in het per definitie facultatieve volwassenenonderwijs wil aantekenen. Indien dit zijn bedoeling is, legt hij de vinger op de wonde.

De partij van de heer Kennes heeft het huidige beleid gedeeltelijk mee vormgegeven. Enerzijds is de diversiteit vastgesteld en zelfs gepromoot. Anderzijds stuiten we nu op de grenzen van die diversiteit. We stellen vast dat die diversiteit in feite tot een segregatie leidt. Dit geldt voor alle maatschappelijke echelons en zeker niet alleen voor het onderwijs. Het gaat om een segregatie in de samenleving zelf. Het onderwijs is belangrijk, maar vormt hier zeker niet het enige onderdeel van.

We zitten met een dilemma. De diversiteit is vastgesteld en op een bepaald ogenblik zelfs als een verrijking gepromoot. We hebben vanuit een bepaalde ideologische hoek moeten vaststellen dat dit beleid niet werkt. De maatregelen die zich opdringen, doorkruisen echter een ander beleid. De vraag van de heer Kennes is dan ook bijzonder interessant. Ik zal met belangstelling naar het antwoord van de minister luisteren.

De immigratie is in verschillende golven verlopen. Het beleid dat in dit verband is gevoerd, heeft ons tot dit dilemma geleid. Het beleid heeft geen antwoorden meer. Het huidig verbod slaat algemene religieuze symbolen in de ban. Volgens mij heeft niemand ooit problemen met een kruisje gehad. Dit is geen uiting van een militante, al dan niet godsdienstige, ideologie. In eerste instantie geldt dit eveneens voor de eerste hoofddoek of voor de tweede hoofddoek. Nu komen we echter tot een andere conclusie. Dit is zeker de bedoeling van het beleid niet geweest. We zien echter meer hoofddoeken op straat dan pakweg vijftien of twintig jaar geleden. Dat is geen goed teken. Dat is precies het tegenovergestelde van integratie, assimilatie of alles daartussenin.

Mijnheer Kennes, uw vraag om uitleg is zeer terecht. Ze getuigt evenwel van een dilemma waarmee onze samenleving wordt geconfronteerd. Dit dilemma is het gevolg van het beleid dat gedurende jaren ten aanzien van het fenomeen immigratie is gevoerd.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik begin uiteraard met de eerste vraag. Het gemeenschapsonderwijs heeft me niet geconsulteerd over de mogelijke gevolgen van het algemeen hoofddoekenverbod in het gemeenschapsonderwijs voor het inburgeringsbeleid. Zoals de minister van Onderwijs tijdens de ad-hoccommissie van 14 september 2009 al heeft verklaard, komt het de inrichtende machten toe te beslissen over het dragen van levensbeschouwelijke kentekens.

Ik zal de tweede en de derde vraag gezamenlijk beantwoorden. Strikt genomen vallen deze vragen onder de bevoegdheid van de minister van Onderwijs. Als functioneel bevoegd minister wil ik wel de vragen over de mogelijke impact van dit verbod op het inburgerings- en integratiebeleid beantwoorden.

Er is zeker sprake van een impact. De lessen Nederlands vormen een belangrijk onderdeel van het inburgeringstraject. Dit geldt ook voor nieuwe Vlamingen die niet tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid behoren. Zij moeten worden aangemoedigd om Nederlands te leren en om alle nodige opleidingen te volgen om actief aan deze samenleving te kunnen participeren. Dit gebeurt in de eerste plaats door middel van werk. Daar staat tegenover dat ik verwacht dat nieuwe Vlamingen actief participeren, hun verantwoordelijkheid nemen en constructieve oplossingen zoeken voor de knelpunten waarmee we worden geconfronteerd.

Volgens mij zal de impact verschillende vormen aannemen. Een aantal vrouwen die niet verplicht zijn deze cursussen te volgen, zullen afhaken. Ze zullen niet meer komen. Een aantal andere vrouwen zullen ondanks het hoofddoekenverbod verder een inburgeringscursus blijven volgen. Een andere mogelijkheid is dat mensen die met een hoofddoekenverbod worden geconfronteerd naar een andere inrichtende macht zullen stappen en elders cursussen zullen volgen.

Er is, met andere woorden, sprake van een impact. Het gaat hier in grote mate om niet-verplicht onderwijs. We moeten de impact van dit verbod bestuderen. Ik wil het inburgerings- en integratiebeleid absoluut verder vorm blijven geven.

We staan hier voor een dilemma. De mensen die niet verplicht zijn een opleiding te volgen, zouden kunnen afhaken. Op die manier zouden we kansen missen op inburgering, op integratie en op het leren omgaan met de normen, waarden en principes die sinds de Verlichting eigen aan onze samenleving zijn. We moeten de impact van de maatregelen in het gemeenschapsonderwijs in functie van dit dilemma onderzoeken.

Ik ga ervan uit dat iedereen baat heeft bij het volgen van een inburgeringscursus en van taallessen. We zullen de impact in kaart brengen. Indien de impact enorm groot blijkt, zal ik overleg met de minister van Onderwijs plegen.

Ik ben het eens met de stelling dat de hoofddoek in feite een symbool van een onderliggende discussie vormt. Hierdoor hebben lokale inrichtende machten die initieel heel andere standpunten hebben ingenomen de conclusie getrokken dat ze geen keuze meer hadden en dat ze wel een hoofddoekenverbod moesten invoeren. Dat is in Antwerpen gebeurd. Volgens mij was deze maatregel omwille van de grote maatschappelijke impact noodzakelijk geworden.

Er kan op twee manieren een impact op het inburgeringsbeleid zijn. Dit moet nog nader worden bestudeerd. Aan de hand van die resultaten zullen we nagaan welke maatregelen we eventueel kunnen nemen en wat we in overleg met de minister van Onderwijs kunnen doen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Ik denk dat een aantal mensen terecht op het bestaan van een dilemma hebben gewezen. De vraag is wat we willen bereiken. Vindt men het dan belangrijker dat mensen geen hoofddoek dragen dan dat ze de facultatieve lessen volgen? Bereiken we dan in feite niet minder? (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Mijnheer Van Hauthem, een aantal mensen ervaart dit allicht niet als een keuze. Ze zijn niet bereid deze prijs te betalen om Nederlands te leren of om een andere opleiding te volgen. Zonder hoofddoek willen ze dit niet doen. Dit is voor hen een gewetenskwestie. Wie ben ik om hen hiervoor te bekritisieren? Ik ben er zeker van dat een aantal mensen zich echt in deze situatie bevinden.

De samenleving zit met een dilemma. De vraag is wat nu het belangrijkste is. Sommige uiterlijke tekens staan voor een onvoldoende of helemaal geen inburgering. Gaan we hier voorrang aan geven, of vinden we het belangrijker dat die mensen toch een cursus volgen en Nederlands leren?

Ik ben blij dat de minister de evolutie van deze problematiek in het oog wil houden. Het is nog te vroeg om conclusies te trekken. We moeten dit bewaken. We moeten nagaan of er

grote gevolgen zijn. Ik dank de minister voor zijn voornemen om eventueel met de minister van Onderwijs overleg te plegen over mogelijke maatregelen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik begrijp dat de minister nu geen pasklaar antwoord kan geven. De heer Kennes heeft terecht gesteld dat we hier voor een dilemma staan. Hoeveel wil onze samenleving tolereren? Hoe ver kunnen we met betrekking tot inburgering en integratie gaan? Dit staat los van de stappen die hiertoe moeten worden gezet.

Het gaat echter ook gedeeltelijk om een eigen keuze. Eerlijk gezegd vind ik dat hiermee misschien wat te weinig rekening wordt gehouden. Die scholen in Antwerpen hebben die beslissing om een bepaalde reden genomen. Misschien is het allemaal wat te ver gegaan. Dit is nooit de bedoeling van ons integratie- en inburgeringsbeleid geweest. We moeten dit in zijn context zien.

Diversiteit en integratie zijn tegelijkertijd gepromoot. Dit lijkt voor sommige mensen een conditio sine qua non. We worden nu geconfronteerd met een gemeenschap die zich steeds meer op zichzelf terugplooit. We zitten in feite met een vraag die we ons tien of vijftien jaar geleden hadden moeten stellen.

Ik heb familie in Brazilië, in Argentinië, in New York en in Spanje. Toen mijn tante en mijn oom in Brazilië toekwamen, was daar geen sprake van inburgerings- of taalcursussen: zij moesten zich op eigen krachten in die samenleving inleven of sociaal verzuipen.

Misschien hebben we hier wat te veel het omgekeerde gedaan. We hebben de immigranten gezegd dat ze zich niet hoefden te integreren en dat we het allemaal wel voor hen zouden doen. Indien ze een hoofddoek wilden dragen, moesten ze dat maar doen. Het gaat nochtans om een uiterlijk symbool van een onderliggende discussie en misschien zelfs van een cultureel en maatschappelijk conflict.

Mijn familieleden in Spanje en in New York hebben zich geïntegreerd en zelfs geassimileerd. Ze hebben zich zo goed geassimileerd dat ik met mijn nichtje zelfs geen Nederlands meer kan spreken.

De vraag is of we hier niet te veel toegevingen aan een compleet andere cultuur hebben gedaan. Nu moeten we vaststellen dat de uiting van die cultuur veel meer dan een religieuze overtuiging inhoudt. Iedereen is het allicht eens met de stelling dat we hier paal en perk aan moeten stellen. Zelfs het gemeenschapsonderwijs heeft de drempel ver overschreden. We hadden dit tien of vijftien jaar geleden duidelijk moeten maken en beheersbaar moeten houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■